

Innehållsförteckning

Kapitel 26 (för den riktigt vetgirige läsaren)	1
PM betr Regeringens Proposition 2013/14:225	1
Synpunkter på olika sakfrågor i propositionen	2
Synpunkter på konkreta lagtextändringar	2
Förmögenhetsvärden	9
Ärendemängden	10
Tingsrätterna	10
Överförmyndaren	11
Länsstyrelserna	13
Kap 2:2 Förslag om ändring av offentlighets och sekretesslagen	13
Kap 2:3 Förslag om ändring av patientsäkerhetslagen	15
Kap 3, ärendet och dess beredning	15
Kap 4, det finns behov av förbättringar för enskilda och deras företrädare	16
Kap 5, utredningen i ärendet om anordnande av godmanskap och förvaltarskap	17
Kap 6, utbildning för gode män och förvaltare	20
Kap 7, bättre möjlighet att avsluta ett uppdrag som god man eller förvaltare	21
Kap 8, lättnader i ett dödsbos skyldighet att redovisa den enskildes egendom	22
Kap 9, ersättning för försäkringskostnader	22
Kap 10, ökat inflytande vid val av god man eller förvaltare	22
Kap 11, bättre kontroll av ställföreträdarens lämplighet	23
Kap 12, sekretess för uppgifter om ensamkommande barn	23
Kap 13, statistik över överförmyndarens verksamhet	24
Förmögenhetsvärden	24
Ärendemängden	25
Tingsrätterna	25
Överförmyndaren	26
Länsstyrelserna	28

En studie i övergrepp mot gamla

Kap 14, ikraftträdande och övergångsbestämmelser	28
Kap 15, konsekvenser.....	28
Kapitel 27.....	29
Sammanfattning för hur man driver rättsprocess mot Sundsvalls kommun och Sundsvalls tingsrätt i ohelig allians.....	29
Svar på Hovrättens föreläggande, aktbilaga 8 från 2016-04-05	29

Kapitel 26 (för den riktigt vetgirige läsaren)

För att få en inblick i hur jag till slut framförde mina åsikter och förslag till ändringar så har jag härunder lagt ut texten i mitt PM till Regeringen. Det ligger många timmar bakom detta arbete. Håll tillgodo.

PM betr Regeringens Proposition 2013/14:225

Regeringen säger sig i propositionens inledning vilja stärka den enskildes inflytande över vem som skall företräda honom eller henne.

Propositionens konkreta förslag går dock entydigt i motsatt riktning då huvudmannens perspektiv i väsentliga delar, med Regeringens förslag, innebär betydande försämringar för huvudmannen.

Försämringar som dock mycket väl stämmer överens med det kommittédirektiv 2012:16 "Bättre förutsättningar för Gode Män och Förvaltare" som Regeringen utkom med den 15/3 2012.

I detta direktiv sägs ö h t ingenting om att den enskildes inflytande skall stärkas, direktivet tar dock som rubriken antyder, tydligt sikte på att stärka gode män och förvaltares ställning gentemot sina huvudmän.

Vi medborgare anser att det hör till grundläggande politisk anständighet att inte medvetet försöka vilseföra medborgarna då man framlägger sina lagförslag i Riksdagen.

Den nu framlagda propositionen saknar fullständigt helhetsperspektiv, vilket i och för sig är naturligt då den baserar sig på Regeringens synnerligen märkliga utredningsdirektiv.

Man kan inte helt befria sig från misstankarna att betydande påtryckningar mot Regeringen gjorts från SKL:s mycket aggressiva lobbyverksamhet.

Den stora frågan är varför Regeringen inte vill ta ett helhetsperspektiv, där huvudmännens utsatta situation förbättras, något som också ligger i linje med vad den breda politiska majoriteten anser, men inte minst vad Justitieministern faktiskt också själv har uttalat vid olika media framträdanden och debattartiklar.

Vi medborgare har följt debatten som gång på gång smärtsamt gjort oss påmind om de systematiska missförhållanden som råder inom leden med gode män och förvaltare.

Skandal efter skandal har dragits fram i ljuset, och där gode män och förvaltare systematiskt med sitt agerande tydligt visat upp bristerna i dagens lagstiftning samt den godtyckliga och rättsosäkra tillämpning som förekommer runt om i landets alla kommuner.

Vi medborgare vill därför uppmana Regeringen att dra tillbaka sin proposition, gå hem, fundera igenom vad man konkret vill göra för att i grunden stärka huvudmännens ställning och skapa ett rättssäkert system som medborgarna verkligen kan lita på, så att godtycket och myndighetsmissbruket inte är det som styr de svaga och utsattas verklighet.

Det är verkligheten för de över 100.000 människor, vilka dagligen utsätts för Kafka liknande rättsövergrepp av ett godtyckligt och korrupt system, som vi medborgare vill ändra på.

Inte att sätta plåster på öppna sår som Regeringen, med sin proposition, vill göra!!

Synpunkter på olika sakfrågor i propositionen

Regeringen hävdar att man kommer att skärpa kontrollen av dem vilka föreslås som gode män och förvaltare, en sanning med modifikation skall det visa sig när man studerar propositionen närmare i dessa delar.

Regeringen föreslår vidare att man skall se till så att Överförmyndare erbjuder gode män och förvaltare utbildning, ett illa genomtänkt förslag som endast visar på Regeringens alltför inskränkta synsätt och den brist på insikt om verklighetens realiteter som råder där ute i landets 290 kommuner.

Regeringen hävdar vidare, pga svårigheter att rekrytera, att man vill ge ställföreträdarna möjlighet att lämna sitt uppdrag då det förekommit hot, hot om våld osv, även om inte någon ny ställföreträdare kunnat utses.

Liksom att ett dödsbo efter en avliden god man eller förvaltare skall kunna få vissa lättnader betr skyldigheten att inkomma med slutlig redovisning av det uppdrag som varit aktuellt för ställföreträdaren.

Vidare påstår Regeringen att man nu tänker överlåta till Överförmyndaren att bistå Tingsrätten med att inhämta underlag i ställföreträdarärenden, något som redan idag förekommer i mycket stor utsträckning och som således inte är någon ny ordning, utan mer bara stadfäster en i praktiken redan etablerad arbetsordning. Ställningstagande i sakfrågan återfinns på annan plats i denna PM.

Inledningsvis anför också Regeringen att man avser uppdra åt Länsstyrelserna att samla in och föra statistik betr Överförmyndarnas verksamhet, något som medborgarna anlägger allvarliga synpunkter på, se annan plats i denna PM.

Synpunkter på konkreta lagtextändringar

Kap 2:1 Förslag om ändring av Föräldrabalken

11 Kap. 12 §

"Föreslår den enskilde en viss person som god man eller förvaltare, ska den personen förordnas, om han eller hon är lämplig och vill åta sig uppdraget."

"Innan någon förordnas till god man eller förvaltare ska hans eller hennes lämplighet kontrolleras i den utsträckning som behövs."

FB ger redan idag TR den oinskränkta rätten att förordna intermistiska förvaltarskap, utan att höra, informera eller på annat sätt inhämta den enskildes mening betr frågan om vilken ställföreträdare som ska förordnas.

Med ett intermistiskt beslut från TR, och utan någon som helst dialog med den enskilde, övertar förvaltaren sin huvudmans rättshabilitet och den enskilde kan därför med tvång i de tre olika momenten sättas under förvaltarskap.

TR:s rätt att även fortsättningsvis förfoga över möjligheten att med tvång och utan krav på samtycke kunna sätta någon under förvaltarskap finns fortfarande kvar i sin nuvarande skrivning i FB, något som i praktiken gör de föreslagna ändringarna i FB, här ovan, helt verkningslösa.

Den här ovan föreslagna skrivningen ger inte den enskilde någon som helst ökad möjlighet att m h a stöd i FB kunna påverka valet av ställföreträdare, åtminstone inte så länge TR ensidigt och utan förvarning har kvar rätten att med tvång kunna förordna förvaltarskap för någon enskild, vilken inte har givit sitt samtycke.

Det sägs inget om vilkens explicita ansvar det är att göra bedömningen om den föreslagna ställföreträdaren är lämplig för uppdraget, vilket måste tolkas som att det, även i fortsättningen, är TR:s oinskränkta ansvar att göra den bedömningen.

En bedömning som nästan undantagslöst alltid bygger på en till TR inkommen ansökan, vilken i de allra flesta fallen kommer från Överförmyndaren.

Redan idag förekommande praxis innebär att Överförmyndaren, som en del av sin ansökan, i en övervägande del av fallen också har föreslagit en förvaltare till TR.

Överförmyndaren har m a o i praktiken redan idag övertagit TR:s ansvar att utse förvaltare och kontrollera dennes lämplighet, något som allvarligt åsidosätter rättssäkerheten men som framför allt är till allvarligt förfång för den enskilde, d.v.s. huvudmannens grundläggande intresse att själv kunna påverka valet av sin ställföreträdare är med regeringens förslag på inget sätt tillgodosett.

11 Kap. 16 §

I denna paragraf har ingen väsentlig ändring av innebörden skett jämfört med tidigare, varför det kan fastslås att TR även fortsättningsvis ensidigt gör bedömningen om den enskilde ska beredas tillfälle att yttra sig eller ej.

Tingsrätternas mycket nära samarbete med kommunernas Överförmyndare har utvecklats i en för rättssäkerheten mycket olycklig riktning, d.v.s. ansökningar med förslag på ställföreträdare skickade till TR behandlas mycket ofta av TR som rena rutinärenden och beslutas av TR utan att

någon som helst utredning görs, vilket i sig allvarligt strider mot Tingsrättens formella åliggande om utredningsskyldighet.

Det har i tidigare utredningar såväl som i den utredning som nu ligger till grund för denna proposition framförts uppfattningen att TR/HR enbart skall agera som dömande instans och att utredningsansvaret därför skall flyttas till Överförmyndaren.

Vid en studie av ett större antal fall så visar det sig emellertid att det redan idag är Överförmyndaren som i praktiken övertagit utredningsansvaret från TR, en defacto ordning som regeringen nu avser att upphöja till lag.

Vi medborgare har m a a alla de skandaler, som den senaste tiden påvisat bristerna med dagens ordning, anledning fråga oss om det inte är just Överförmyndarens utökade ansvar som varit orsaken till att rättsövergreppen mot huvudmännen kunnat ske så systematiskt.

Att då stadfästa denna ordning och låta TR abdikera från sin utredningsskyldighet är en mycket allvarlig brist i regeringens proposition, som vi medborgare vill förvisa till papperskorgen.

Uttrycket i 16 §, 1:a stk, **"Om det kan ske"** tolkas väldigt ofta av TR så att **"det anses som obehövt"**, d.v.s. TR går ofta okritiskt på Överförmyndarens inlämnade ansökan utan att bereda den enskilde rätten att yttra sig, i vart fall då det inrättas intermistiska beslut om förvaltarskap.

När det så gäller rättens inhämtande av yttrande från närstående så är det idag mer regel än undantag att rätten anser **"det som obehövt"**, det tillhör också undantagsfallen att rätten **"muntligen"** hör den vilken ansökan berör m h t att **"det är uppenbart att han eller hon inte förstår vad saken gäller"**.

Sammanfattningsvis kan vi medborgare konstatera att regeringens påstådda förbättring av den enskildes rätt att själv få bestämma vilken som skall utses som ställföreträdare är en chimär då inget stöd för att kunna upprätthålla den enskildes rätt finns i regeringens proposition.

16 §, sista stk innehåller endast en till synes liten ändring men denna marginella ändring kommer att få stor betydelse i praktiken då skyldigheten för myndigheter och inrättningar att lämna sådana uppgifter som kan vara av betydelse i ärendet inte längre endast är en skyldighet att på uppmaning av TR, lämna sådana uppgifter.

Med regeringens nya formulering kan kommunerna, nu med lagligt stöd, begära in läkarutlåtanden och andra uppgifter som de godtyckligt anser behövas för att, utan samtycke från den enskilde, inrätta ställföreträdarskap.

Det bör i detta sammanhang klargöras för regeringen att de läkarutlåtanden som på uppmaning av TR förekommer i samband med en övervägande del av dessa ställföreträdarskap är skrivna på en av Socialstyrelsen särskilt publicerad mall, en mall som till sin utformning och sitt innehåll allvarligt kränker den enskildes rätt till en rättssäker behandling genom denna process.

Socialstyrelsens mall är så utformad att den inte ger läkaren något alternativ att INTE förordna ställföreträdare, d.v.s. den är avsedd att endast styrka förordnandet av en ställföreträdare.

11 Kap, 17 §

Med hänvisning till vad som anförts ovan under 16 § så motsätter vi Medborgare oss kraftigt att regeringen ytterligare vill förskjuta ansvaret för utredning från TR till Överförmyndaren, då det har visat sig urholka rättssäkerheten mycket kraftigt att låta Överförmyndaren lämna förslag på god man och/eller förvaltare.

Då de senaste årens ständigt återkommande skandaler har rullats fram i medialjuset så har det ju visat sig vara Överförmyndarens agerande i samband med bristande utredningar och underlåtenhet att kontrollera ställföreträdarnas lämplighet som starkt bidragit till att rättssäkerheten satts ur spel.

Vi medborgare protesterar därför med stor emfas mot regeringens förslag att i propositionen nu upphöja denna existerande praxis, som finns i ansvarsfördelningen mellan TR och Överförmyndaren, till lag då detta utgör en allvarlig fara för rättssäkerheten och permanenta godtyckligheten.

Att ge Överförmyndaren rätt att föreslå god man och förvaltare samt att dessutom ge Överförmyndaren rätt att inhämta yttranden från olika källor såsom t.ex. läkarutlåtanden har ju redan med dagens praxis visat sig allvarligt degenerera rättssäkerheten för huvudmännen, vi får inte glömma bort att FB ger Överförmyndaren och TR en synnerligen långtgående befogenhet att med tvångsmedel frånta den enskilde dennes samtliga medborgerliga rättigheter, rösträtten undantagen.

Att, som regeringen nu föreslår, ytterligare försämra den enskildes rättsliga ställning är ett mycket allvarligt intrång på individens rätt mot samhällets övermakt, en makt som samhället tyvärr visat sig kunna missbruka regelmässigt och systematiskt.

11 Kap, 19 §

Propositionens skrivningar betr 19 §, med referenser till 3 § pkt 1-5, klargör inte hur dagens tillämpade praxis skall förändras, **"om en god man eller förvaltare inte längre behövs ska godmanskapet eller förvaltarskapet upphöra"**, innebär såsom denna formulering med dagens tillämpning tolkas i praxis, att det är upp till TR att godkänna detta.

Med en godvillig tolkning kan detta möjligen anses applicerbart vid ett godmanskap men definitivt inte vid ett inrättat förvaltarskap, där Överförmyndare och TR i förening oftast aktivt motsätter sig att förvaltarskapet ska upphöra på begäran av den som förordnandet berör, fallen äro många till stöd för denna uppfattning.

Inte heller ger dagens lagtexter i FB de närmast anhöriga något rättsligt stöd att hjälpa sin anhörige då samhället med tvångsmetoder inskränker den enskildes medborgerliga rättigheter, ett förhållande som för tankarna till ett totalitärt styrelseskick och alldeles uppenbart är ovärdigt en demokrati av modernt snitt.

Propositionen har ensidigt tagit sikte på de fall där ställföreträdaren på egen begäran vill bli entledigad från sitt uppdrag, men har tyvärr helt bortsett från de situationer där huvudmannen på egen begäran vill få ställföreträdarskapet lyft.

Lagtexten i 19 § har varit, och är även i fortsättningen mycket otydlig betr den enskildes rätt att själv på egen begäran få ett ställföreträdarskap prövat, något som måste ses som synnerligen allvarligt ur rättssäkerhetssynpunkt då samhället med tvångsmedel och på godtyckliga grunder kan frånta vem som helst sin egen rättshabilitet.

Ovanstående brister gäller främst vid ett inrättat förvaltarskap men förekommer även vid godmanskap.

Justitieministerns uttalade löfte i debatten om ökad rättssäkerhet för den enskilde klingar därför synnerligen falskt, vi medborgare uppmanar därför regeringen att dra tillbaka detta lagförslag och hemställer om en genomgripande översyn till fördel för ett förstärkt skydd för den enskildes rättsliga möjligheter att påverka sin situation, då denne blir utsatt för samhällets godtyckliga rätt att med tvångsmedel inskränka individens medborgerliga rättigheter.

11 Kap, 19 a §

Denna helt nya paragraf kan under vissa förutsättningar vara berättigad men regeringen har avstått från att närmare precisera rekvisiten för att kunna åberopa denna nya paragraf.

Med denna nya skrivning så följer också en rad konsekvenser vilka ter sig som direkt obehagliga om man beaktar vad som är orsaken till denna nya paragraf, d.v.s. det är nu fritt fram för att med våld eller hot om våld att få ett ställföreträdarskap upphävt.

Regeringen vilka normalt förespråkar skärpningar på synen om våldsutövande har med detta lagförslag helt retirerat och fallit till föga att man med våld eller hot om våld kan få fri lejd utan några som helst straffrättsliga påföljder.

I förarbetena har diskuterats dilemmat med att samhället i vissa fall vidbliver sin uppfattning om att det föreligger ett välgrundat behov av ett förvaltarskap, men att den vilken förvaltarskapet berör, med våld eller hot om våld i praktiken kan få ställföreträdarskapet upphävt utan att TR/HR i formell mening beslutat om att upphäva förvaltarförordnandet.

Således innebär regeringens nya lagförslag en eftergift gentemot medvetet våldsutövande utan att detta leder till någon rättslig påföljd, en i sanning mycket kontroversiell hållning.

Vi medborgare vill i sammanhanget påpeka att vi uppmärksammat den aktiva kampanj som SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) fört i samband med den uppmärksamade HD-domen (mål 91- 12), regeringens beredvillighet att tillmötesgå det kommunala särintresset, här representerat av SKL, ter sig därför som ett rent beställningsverk och äventyrar allmänhetens förtroende för regeringens integritet att stå opåverkad av särintressen.

11 Kap, 19 b §

Denna nya paragraf innebär i praktiken en formalisering av vad som idag redan är ett etablerat och vedertaget faktum, d.v.s. att Överförmyndaren i praktiken fattar beslut om entledigande av gode män och förvaltare.

Denna etablerade ordning är ett klart hot mot rättssäkerheten då rekvisiten för när rätten fattar beslut om inrättandet av ett godmanskap, oftast vilar på en från Överförmyndaren inkommen ansökan, de s.k. 4 § fallen omfattar i formell bemärkelse, såsom FB är skriven, endast godmanskap.

Denna nya 19 b § inbegriper nu plötsligt också förvaltarskap, vilket inte finns reglerat i 11 kap, 4 §, konsekvenserna av detta nya förhållande finns inte beskrivna i denna proposition och kan därför komma att bli föremål för tveksamheter vid ny rättstillämpning.

Det är allvarligt när regeringen inte tar ett helhetsgrepp om hela detta mycket kontroversiella område som regleras av FB, och då i synnerhet vid inrättandet av ställföreträdarskap, läs främst förvaltarskap.

Det förefaller uppenbart att regeringen, precis som utredningsdirektivets rubrik antyder (*"Bättre villkor för gode män och förvaltare"*) koncentrerat sina ansträngningar att endast förbättra villkoren för ställföreträdarna, samtidigt som regeringen helt struntar i huvudmännens situation och de allvarliga inskränkningarna av den enskildes medborgerliga rättigheter.

Något som antyder att regeringen i grunden anser att dagens system med gode män och förvaltare fungerar bra, en uppfattning som vi medborgare, tillsammans med en majoritet av svenska folket, inte delar.

14 Kap, 24 §

Innebörden av de formuleringar vilka regeringen lägger som sitt lagförslag ter sig vid en första anblick som förståeliga och hyggligt relevanta, men återigen så glöms huvudmännens perspektiv helt bort i sammanhanget.

Att ge Överförmyndaren rätt att befria dödsboet från kravet att inkomma med slutlig redovisning efter en avliden ställföreträdare kan te sig som en pragmatisk lösning för dödsboet, men regeringens lagförslag verkar helt bortse från de situationer då huvudmannens situation är såväl omfattande som komplicerad och med stora ekonomiska värden involverade.

Att också ge Överförmyndaren rätt att besluta om förenklad slutredovisning lämnar huvudmän med ett omfattande och komplext läge i en mycket vansklig och rättsosäker situation, då det också är Överförmyndarens skyldighet att granska och godkänna inkomna slutredovisningar.

Armlängdsprincipen mellan ställföreträdaren och granskaren reduceras därmed allvarligt och då ställföreträdaren, ur juridisk synpunkt, företräder sin huvudman uppstår en osäkerhet om ansvaret för att någon med formellt straffrättsligt ansvar bevakar huvudmannens rätt, regeringens lagförslag gör i detta avsnitt därför avkall på normala rättsprinciper och bör därför dras tillbaka.

14 Kap, 25 §

I tillägg till detta förbiseende under 24 § här ovan så kan också sägas att ersättningen för dödsboet som, enligt denna paragraf, skall regleras i enlighet med 12 Kap, 16 §, d.v.s. där huvudmannens behållning om den överstiger 2,65 prisbasbelopp eller där dennes tillgångar överstiger 2 prisbasbelopp så skall ersättningen till dödsboet tas ur huvudmannens behållning.

En mycket tveksam rättsordning då det knappast kan vara huvudmannen som orsakat att dennes ställföreträdare avlider, d.v.s. att proportionalitetsprincipen samtidigt helt förbises med regeringens förslag tyder på ett dåligt utredningsarbete då en huvudman med större ekonomiska tillgångar, utan egen förskyllan, sannolikt blir särskilt hårt drabbad vid en ställföreträdarens död.

Vi medborgare värnar om att all lagstiftning skall bygga på grundprincipen om likhet inför lagen varför vi med skärpa kritiserar att regeringen inte ser över hela det komplexa området betr. ersättningar för ställföreträdare.

19 Kap, 18 §

Innebörden i detta avsnitt om "*utbildning av ställföreträdare*" måste ses i ljuset av stora brister i dagens lagstiftning, läs FB, det bör framhållas att utbildning av ställföreträdare intimt hänger samman med den helt orimliga kravlöshet på ställföreträdare som idag finns speglad i FB.

Trots denna kravlöshet så har Sveriges kommuner enorma svårigheter att rekrytera ställföreträdare för de huvudmän som anses behöva en sådan, dessa svårigheter har därför genererat en alltför låg kompetensnivå, erfarenhet och lämplighet ibland de ställföreträdare som utses.

Ersättningsfrågan hänger också den intimt samman med svårigheterna att kunna rekrytera ställföreträdare, något som Överförmyndare i många av Sveriges kommuner försöker kompensera med fler samtidiga uppdrag för respektive ställföreträdare.

Vi medborgare har intresserat följt det senaste årets debatt där skandal efter skandal har redovisats och där samme ställföreträdare kunnat ha ända upp till nästan 100 samtidiga huvudmän, en ordning som regeringen nu tror sig kunna lösa enbart med utbildningsåtgärder.

Regeringen och dess utsedda utredare tycks helt ha blundat inför de många skandaler som redovisats det senaste året då de med sitt lagda lagförslag tror att problemen som kommit fram med dagens system endast är en utbildningsfråga, medborgarna hemställer därför att regeringen drar tillbaka sin lagda proposition och tar ett helhetsgrepp med syfte att kraftigt reducera risken för de systematiska övergrepp som dagens system möjliggör.

Det behöver också framhållas att dagens utbildningsinsatser till en övervägande del sker i SKL:s regi, detta gäller såväl ställföreträdare, tjänstemän vid Överförmyndarna som Länsstyrelsernas tillsynspersonal vars uppgift det är att granska Överförmyndarna.

Att som regeringen föreslagit i sin proposition, lämna över ansvaret på Överförmyndarna att "erbjuda" ställföreträdare utbildning betyder i praktiken att dagens brister betr. kompetens, erfarenhet och lämplighet kommer att bestå, till fortsatt förfång för huvudmännens framtida situation, m a o ett illa överlagt förslag.

När inte heller regeringens lagförslag innehåller några närmare anvisningar om vilka krav som skall ställas på utbildningen av ställföreträdare samt att utbildningen är att anse som frivillig blir regeringens förslag ett rejält slag i luften, frågan kan ställas om detta förslag enbart skall ses som en eftergift till den massiva kritik som framkommit i den offentliga debatten under de senaste åren.

Att utbildningsinsatser behövs råder det ingen tvekan om men det måste närmare preciseras vad dessa utbildningsinsatser ska bestå av för att undvika att huvudmän återkommande blir utsatta för de systematiska kränkningar, något de blir med dagens tillämpning av FB.

I sammanhanget bör det framhållas att det finns tydliga indikationer på att det sammanlagda förmögenhetsvärdet som samtliga ställföreträdare skall förfoga över uppgår till minst 50 Miljarder SEK, det är m a o enorma förmögenhetsvärden som står på spel för huvudmännen.

Att då som regeringen tycks tro, d.v.s. lämpa över ansvaret för utbildningsinsatser till Överförmyndarna, då det idag är Överförmyndarna själva som bär det huvudsakliga ansvaret för att systemet visat sådana uppseendeväckande brister, väcker allvarliga funderingar om regeringen och dess utredare verkligen förstått hur illa dagens tillämpning av FB fungerar.

Utbildningsarrangören måste enligt medborgarnas uppfattning stå fri från Överförmyndarna, Länsstyrelserna och Huvudmännen, samt att utbildningen verkligen inskräper i medvetandet ibland ställföreträdarna, att de är satta och bevaka sina respektive huvudmäns intressen och inte är förlängd arm för det kommunala särintresset, här representerat av Överförmyndarna, vilket i dag tyvärr är en förhärskande uppfattning ibland många ställföreträdare.

Summerat så hemställer medborgarna att regeringen drar tillbaka denna proposition och tar ett helhetsgrepp om hela detta system.

19 Kap, 19 §

Regeringens förslag om att Länsstyrelserna skall ansvara för insamlandet av underlag för att sammanställa statistik är ett steg i rätt riktning, även om det kan ifrågasättas hur Länsstyrelserna kommer att klara av detta när man redan idag, enligt flera entydiga rapporter från Riksrevisionen, har uppenbara problem att ens klara av sitt tillsynsansvar över Överförmyndarna.

Utredningens betänkande liksom utredningsdirektivet har på inget sätt visat att man ens förstått Vad som är problemet betr statistik, erforderlig för att kunna komma till rätta med de mest grundläggande bristerna i dagens system.

Vi medborgare har därför i syfte att uppmärksamma de stora problem som finns med att få ett tydligt grepp om de olika statistik uppgifter som behövs, sammanställt ett antal frågeställningar som vi anser skulle ha ingått i utredningen för att på ett konkretare sätt nu i propositionen kunna lägga fram tydligare riktlinjer till Länsstyrelserna betr insamling av faktaunderlag, se nedan:

Förmögenhetsvärden

Enligt Riksrevisionen fanns det år 2004 för samtliga med ställföreträdare ett samlat förmögenhetsvärde uppgående till ca 18 Miljarder SEK.

- Hur stor är den samlade förmögenheten för år 2013?
- Hur ser fördelningen av förmögenhetsvärdet ut, uttryckt i kronor eller % fördelat mellan gode män förordnanden och förvaltarförordnanden?
- Hur fördelar sig förmögenhetsvärdet inom gruppen som har gode män resp förvaltare, m a p på åldersgruppen 50-60 år, 61-65 år samt för 66-90 år?
- Hur har förmögenhetsvärdet förändrats över tiden (2004 – 2012) för de olika åldersgrupperna, vilka har/har haft förvaltareförordnanden, m a p ingångsvärden och värdeutvecklingen?
- Hur stor andel av ersättningen till ställföreträdare inryms under tröskelvärdet då dessa får sin ersättning ur huvudmannens behållning?

Ärendemängden

Enligt Riksrevisionens båda tidigare rapporter så har ärendemängden för ställföreträdare ökat i en alltmer brantare kurva de senaste åren.

- Hur ser utvecklingen ut för antal ställföreträdarärenden totalt sett mellan år 2000-2004, 2005-2010 samt 2011-2013?
- Hur ser utvecklingen ut uppdelat på gode män och förvaltare för dessa perioder?
- Hur ser utvecklingen ut för gode män för ensamkommande flyktingbarn, gode män för åldersgruppen upp till 65 år samt gode män för åldersgruppen över 65 år?
- Hur ser motsvarande utveckling ut för antalet förvaltare i dessa åldersgrupper?
- Hur ser utvecklingen betr förvaltare ut för ålderskategorierna 20-40 år, 41-50 år, 51-60 år, 61-65 år samt för 66-90 år?

Tingsrätterna

Enligt Föräldrabalken så har Tingsrätterna det formella ansvaret att utse gode män och förvaltare.

- Hur stor andel av Tingsrätternas beslut om gode män och förvaltare fattas utan att huvudmannen har givits tillfälle att yttra sig innan beslut?
- Hur stor andel av samtliga ärenden, där det skall utses en förvaltare, har skett med muntlig förhandling i TR innan beslut?

Enligt Föräldrabalken så har Tingsrätterna det formella utredningsansvaret för att utse gode män och förvaltare.

- I hur stor andel av samtliga beslut om gode män och förvaltare har TR själva gjort erforderlig utredning om föreslagen förvaltares lämplighet m a p kompetens, erfarenhet och utbildning och i vilken utsträckning har TR tagit beslut med endast Överförmyndarens underlag som grund, avser de fall där Överförmyndaren lämnat in ansökan?
- Vilken andel av från Överförmyndaren inkomna ansökningar avslås av TR?

- Hur stor andel av samtliga Tingsrätters beslut om gode män och förvaltare är tagna som intermistiska beslut?
- Hur stor är andelen intermistiska beslut om förvaltarskap av det totala antalet beslut?
- Hur lång är den genomsnittliga tiden mellan TR:s intermistiska beslut och dess slutliga beslut?
- I vilken utsträckning ändrar TR sitt slutliga beslut från det interimistiska?
- I hur stor andel av Tingsrätternas samtliga beslut om gode män och förvaltare har det för huvudmannen utsetts ett ombud/rättegångsbiträde?
- I hur stor andel av förvaltarskapsärenden har huvudmannen haft ett ombud utsett för sig av TR?
- I vilken utsträckning avviker TR från av Överförmyndaren föreslagna omfattning av förvaltarskapet (de tre olika momenten)?
- Hur stor andel av alla förvaltarskapsförordnanden omfattar Föräldrabalkens samtliga tre moment?
- I vilken utsträckning anser TR i sina beslut att ansökan från Överförmyndaren är alltför omfattande och där TR istället förordnar en för huvudmannen "mindre ingripande" åtgärd?

Enligt Föräldrabalken så är det Tingsrättens ansvar och se till att erforderligt läkarutlåtande biläggs utredningsunderlaget inför TR:s beslut.

- I vilken utsträckning är det TR som själva anmodar läkare att inkomma med utlåtande och i vilken utsträckning är det Överförmyndaren som i sin ansökan redan har bilagt ett läkarutlåtande?
- Enligt vilka kriterier utser TR läkare att inkomma med utlåtanden?
- I vilken utsträckning godkänner TR av Överförmyndaren redan i ansökan bilagda läkarutlåtanden?
- Hur många av alla till TR inkomna läkarutlåtanden har skrivits på Socialstyrelsens förtryckta blankett?
- Hur många av de inkomna läkarutlåtandena godkänns utan närmare begäran om förtydliganden och/eller frågor från TR, innan beslut?

Överförmyndaren

Riksrevisionen och den allmänna debatten har kastat ljus på den kommunala överförmyndarverksamhetens sätt att organisera och bedriva sitt arbete.

- På vilket sätt säkerställer och dokumenterar Överförmyndaren att utredning och laglighetsprövning sker på ett sätt som säkerställer rättssäkerheten för huvudmannen, innan en ansökan om ställföreträderskap skickas vidare till TR?
- Får Överförmyndarnämndens ledamöter allt utredningsmaterial sig tillsänt innan ärendet beslutas i nämnden, och om så hur långt innan mötet?
- Hur stor andel av ÖFN:s ärenden återförvisas till Överförmyndaren med avslag eller med begäran om ytterligare utredning?
- I vilken utsträckning genomför kommunens egna revisorer granskningar av Överförmyndarens verksamhet?

- Hur redovisar Överförmyndaren och/eller de egna interna revisorerna sina granskningsresultat till Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse?
- Förs löpande inspektionsprotokoll vid anmälningssärenden och hur redovisas dessa till Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse?
- I vilken utsträckning använder sig Överförmyndaren av egen kommunanställd personal för att utföra ställföreträdaruppgifter?
- I vilken utsträckning, ange omfattningen i förekommande fall, har kommunen tecknat avtal med särskilda företag vilka erbjuder sig att mot ersättning ikläda sig rollen som ställföreträdare?

Den mediala uppmärksamheten har indikerat att många kommuner i syfte att kompensera för en relativt blygsam ekonomisk ersättning istället väljer att låta ställföreträdarskap omfatta många samtidiga huvudmän.

- Har Överförmyndaren en maxgräns (antal ärenden/ställföreträdare) för hur många samtidiga huvudmän en ställföreträdare kan/får ha under ett verksamhetsår, i så fall vilket antal?
- Hur många huvudmän har samtliga ställföreträdare i genomsnitt?
- Finns det några skillnader i antal härvidlag betr gode män och förvaltare?
- Hur stor andel av kostnaderna för ställföreträdarskap finansieras ur huvudmännens behållning och hur stor andel finansieras över kommunens budget?

Pga kommunernas stora problem att rekrytera ställföreträdare, gode män och förvaltare, så finns tydliga indikationer att klart olämpliga personer utses som gode män och förvaltare.

- Informerar Överförmyndaren, innan påbörjandet av ett uppdrag, sina gode män och förvaltare om det personliga ansvar dessa har enligt gällande lagstiftning, läs främst Föräldrabalken?
- Har Överförmyndaren några konkreta skriftliga regler och/eller råd vilka överlämnas i samband med att gode män och förvaltare påbörjar sitt uppdrag?
- Beskriv de 5 mest vanliga sätten att rekrytera ställföreträdare.
- Hur säkerställer och dokumenterar Överförmyndaren att föreslagna gode män och förvaltare är lämpliga för sitt respektive uppdrag m a p huvudmannens situation och särskilda förutsättningar?
- Hur prövar och dokumenterar Överförmyndaren gode män och förvaltares bakgrund inför varje nytt uppdrag m a p erfarenhet, kompetens och utbildning?
- Tillhandahåller överförmyndaren någon slags utbildning för gode män och förvaltare och om så när i processen och hur sker den finansieringen, i så fall i vems regi?
- I vilken utsträckning entledigar Överförmyndaren utsedd ställföreträdare?
- Finns det någon skillnad härvidlag mellan gode män och förvaltare?

Det har framförts kritik om att Överförmyndare på uppmaning av SKL väljer att bortse från problemen med konflikterande lagstiftning.

- Hur hanterar Överförmyndaren ett testamente som upprättats innan någon blir satt under god man och förvaltarskap?
- I vilken utsträckning redovisar Överförmyndaren av huvudmannen tidigare gjorda förmånstagarförordnanden?
- Hur hanterar Överförmyndaren personliga tillstånd och certifieringar kopplade till huvudmannen när denne ställs under förvaltarskap, t.ex. vapenlicenser, elbehörighet i yrkesmässig utövning, osv.

Överförmyndarens granskning av ställföreträdare har uppenbarligen brister då kritiken mot utsedda ställföreträdare den senaste tiden varit massiv.

- Hur många årsredovisningar, i förhållande till den totala ärendemängden, från ställföreträdare leder till granskningsanmärkningar från Överförmyndaren vid den årliga granskningen?
- Hur följs dessa granskningsanmärkningar upp?
- Hur många ställföreträdare har efter granskningsanmärkning skilts ifrån sitt uppdrag?

Länsstyrelserna

Tidigare utredningar har visat att Länsstyrelsernas tillsyn visat brister då man granskar Överförmyndare.

- Hur många heltidstjänster har Länsstyrelsen avsatt för granskning av överförmyndare?
- Hur många tillsynsärenden har Länsstyrelsen utfört under år 2000, 2004, 2008 samt 2013?
- Hur stor andel av dessa tillsynsärenden blir föremål för granskningsanmärkningar?
- Hur följer Länsstyrelsen upp de tillsynsärenden som renderar anmärkningar?
- I vilken utsträckning förekommer lokala och regionala skillnader?
- Efter vilka regler och konkreta anvisningar utför Länsstyrelserna sitt tillsynsuppdrag över Överförmyndare?
- Granskar Länsstyrelsen ställföreträdarnas uppdrag, erfarenhet, kompetens och utbildningsbakgrund

19 Kap, 20 §

Vi medborgare kan som de vänliga och omtänksamma demokrater vi är bjuda regeringen på de frågeställningar som vi regeringens ställe enligt ovan under 19 § i så fall hade ställt till Riksdagens utredningstjänst och/eller till Riksrevisionen alternativt SCB.

Att, som regeringen under denna paragraf gör, d.v.s. hänvisa till senare riktlinjer till Länsstyrelserna inger inte det förtroende som ett lagförslag normalt skall göra.

Kap 2:2 Förslag om ändring av offentlighets och sekretesslagen

32 Kap, 4 §

Vi medborgare är generellt emot all typ av särslagstiftning för olika samhällsgrupper då detta strider mot vår allmänna uppfattning om allas likhet inför lagen.

Medborgarna hemställer därför om att regeringen drar tillbaka sitt lagförslag i denna del.

32 Kap, 5 §

Medborgarna hemställer med referens till här ovan sagda att regeringen drar tillbaka sitt lagförslag i denna del.

36 Kap, 1 §

Vi medborgare har ingen erinran mot denna del av lagförslaget.

Kap 2:3 Förslag om ändring av patientsäkerhetslagen

6 Kap, 9 §

Medborgarna motsätter sig, som anförts ovan i förslag till ändringar av FB, även denna ändring av patientsäkerhetslagen då denna skyldighet i praktiken innebär att Överförmyndaren ges möjlighet att redan innan TR tagit sitt beslut om ställföreträderskap kräva in läkarutlåtanden utan att den enskilde givit sitt samtycke till detta.

Detta strider allvarligt mot gängse praxis om samtycke såsom det kommer till uttryck i bl.a. Socialtjänstlagen, vilken normalt är tillämplig i handläggningen då Överförmyndaren inkommer med en ansökan om ställföreträderskap.

Det är anmärkningsvärt att utredarna inte övervägt innebörden av annan lagstiftning innan man föreslår att Överförmyndaren skall ges rätten att kräva in läkarutlåtanden, särskilt som FB möjliggör att TR medelst tvångsmetoder, och utan att ge den enskilde möjlighet att yttra sig innan beslut, kan förordna om t.ex. förvaltarskap.

Vi medborgare anser att utredningsskyldigheten ska stanna hos TR och inte överlätas till Överförmyndarna.

Kap 3, ärendet och dess beredning

Utredningens förslag om s.k. framtidsfullmakter har inte beaktats, vilket vi medborgare anser vara det mest anmärkningsvärda med hela regeringens lagförslag.

Representanter för Civilutskottet har, för Civilutskottets räkning, ett antal gånger framfört sina starka önskemål/krav på att propositionen ska innehålla en del där den enskildes möjligheter stärks för att själv kunna påverka valet av vilken ställföreträdare denne vill ha att representera sig, då den dagen kommer när huvudmannen själv inte längre kan hantera sin situation.

Det är synnerligen anmärkningsvärt att regeringen trots att Civilutskottets ledamöter Bino Drummond (M) och Oskar Öholm (M) framfört dessa krav, ändå helt väljer att bortse från detta, något som vi medborgare anser tydligt pekar på att denna proposition är ett rent beställningsverk från ett kommunalt särintresse framfört av SKL.

SKL vilka dessutom haft en stark representation i utredningen i form av Eva von Schéele, vilken i offentliga sammanhang tagit äran åt sig för att, även vid tidigare utredningar, ha stoppat kraven på framtidsfullmakter.

Detta förfarande betr framtidfullmakter rimmar därför mycket illa med vad Justitieministern i den offentliga debatten särskilt framhållit som regeringens avsikt, för att stärka huvudmännens rättsliga ställning betr valet av ställföreträdare.

Det är en bekymmersam utveckling att Justitieministern framträder i media och torgför en uppfattning som regeringen sedan fullständigt struntar i att beakta då man lägger sitt lagförslag.

Detta bedrägliga beteende är helt avgörande för oss medborgare då vi väljer att motsätta oss regeringens proposition i sin nuvarande form.

Kap 4, det finns behov av förbättringar för enskilda och deras företrädare

Allmänna utgångspunkter

Regeringen visar sig fullständigt oförmögen att ta till sig av den kritik som under lång tid framförts i den offentliga debatten om ställföreträdarskap, det är olyckligt när regeringen inte förmår att ompröva sin alltför prematura inställning på detta område huvudsakligen reglerat i FB.

I synnerhet som kritiken mot systemet reglerat i FB varit mycket omfattande och entydig i sitt uttryck, vi medborgare anser att en regering bör inta en ödmjuk attityd då massiv och synnerligen välgrundad kritik framförs från flera av varandra oberoende källor.

En lång rad remissinstanser har också påpekat behovet av en genomgripande översyn av hela detta område, något som regeringen tyvärr helt valt att bortse ifrån.

Det blir till ett allvarligt demokratiskt problem när regeringen underlåter att lyssna och ta intryck från en omfattande kritik omfattande hela systemet med ställföreträdarskap, något vi från medborgarnas håll anser visar på ett förakt för den enskildes rätt att bestämma över sin egen person.

Som sagts här ovan är det mest allvarliga att regeringen inte ens förmår att lägga fram ett förslag om framtidfullmakter, trots att detta framförts som ett starkt och väl underbyggt krav av regeringens egna företrädare, läs Bino Drummond (M) och Oskar Öholm (M).

Den i all hast tillsatta utredningens förslag är inte ens värd att kommentera särskilt och det är i skrivande stund oklart om dess betänkande i någon mån över huvud taget kommer att tas in i Regeringens förslag.

Förbättringar för enskilda och deras ställföreträdare

Många ord men utan nämnvärt innehåll och konkretiseringsgrad kännetecknar regeringens redovisade resonemang under denna rubrik.

Det visar sig dock med obarmhärtig tydlighet, när man läst igenom propositionen i sin helhet, att orden helt saknar uppbackning i konkreta och skarpa förslag betr förbättringar för den enskilde, dock finns ett antal förslag om förbättringar för gode män och förvaltare.

I och för sig ligger dessa förslag i linje med regeringens ursprungliga utredningsdirektiv "Bättre villkor för gode män och förvaltare", men det är anmärkningsvärt att regeringen så fullständigt ignorerar de enskildas ställning då regeringen ofta och högljutt framhåller sin respekt för individens rätt mot samhälleliga institutioner.

Regeringen vägrar envist att ompröva sin inställning till hela systemet i sin fulla omfattning, något som vi medborgare tolkar som ett hårdnackat förakt för den enskildes rättsliga ställning och till förmån för det kommunala särintresset.

En märklig inställning från en borgerlig regering vilka vid många tillfällen sagt sig vara präglade av att lyssna på opinionsyttringar ibland de breda folklagren, vi medborgare väljer dock att göra oss till representanter för en folklig och brett förankrad uppfattning om behovet av en genomgripande översyn av hela detta system med ställföreträdare.

En effektivare och mer ändamålsenlig verksamhet

Regeringen framhäver som sin förtjänst att ha åstadkommit förbättringar av tillsynen genom Länsstyrelseras försorg, ett synnerligen märkligt påstående då det är ett notoriskt och välkänt faktum att det inte finns några effektivitetsmått på detta.

Bl.a. därför så föreslår ju regeringen själv att statistiken ska förbättras inför framtiden, således ett mycket motsägelsefullt budskap som regeringen framför, utan att ens själva ha reflekterat varför Riksrevisionen vid ett flertal tidigare tillfällen framfört kritik betr Länsstyrelsernas sätt att utöva tillsyn över Överförmyndarna.

Det är ett välkänt faktum att såväl Överförmyndarnas som Länsstyrelsernas verksamhet uppvisar enorma brister, så stora att det allvarligt påverkar rättssäkerheten för många enskilda.

Det blir då närmast patetiskt att ta del av regeringens omsorg om ställföreträdarna samtidigt som man helt lämnar huvudmannaperspektivet åt sitt öde, man frågar sig på vilka bevekelsegrunder regeringen agerar så uppenbart oproportionellt?

Kap 5, utredningen i ärendet om anordnande av godmanskap och förvaltarskap

Skälen för regeringens förslag

Överförmyndaren bör inhämta yttranden och annan utredning

I engelsk rättstillämpning förekommer begreppet "separation of duties" som ett argument för att noggrant undvika att en och samma part i ett partsförhållande, genom en rättsprocess, samtidigt upprätthåller flera olika roller, då detta kan få allvarliga konsekvenser för objektiviteten.

I godmans och förvaltarärenden är inslaget av tvång ganska ofta påtagligt och ärenden har inte sällan mycket traumatiserande effekter på såväl den enskilde som dennes anhöriga, det är därför

synnerligen viktigt att "armlängdsprincipen" mellan huvudaktörerna finns tydligt manifesterade så att allmänhetens förtroende för hela systemet med gode män och förvaltare inte undergrävs ytterligare.

Den mycket intensiva debatt som blossat upp under 2013 och 2014 har med tydlighet visat att det just är samarbetet mellan samhällets olika företrädare, på kommunal och regional nivå, som varit källan till många av de skandaler vi med sorgliga ögon tvingats ta del av.

Samhällets företrädare främst på kommunal nivå, läs Överförmyndare och Socialtjänst/Hemtjänst, måste i grunden ändra sitt synsätt så att man bättre förstår sin roll som offentliganställd.

Offentliganställda med myndighetsutövning som sitt jobb måste förstå och respektera svensk lag och inse sitt personliga ansvar vid myndighetsövning, då det alltid finns en individ i andra änden vilken är föremål för den offentliganställdes myndighetsbeslut.

Det kan tyckas märkligt att offentliganställda i sin myndighetsutövande roll medvetet kränker individens medborgerliga rättigheter reglerade i svensk lag, men sannolikt upplever många offentligt anställda att de har som uppgift att försvara samhället och inte den enskildes rättigheter.

Vi vill ju inte tro att människan i grunden är ond men alltmer tyder på att vår lagstiftande församling, d.v.s. Riksdagen måste ta i beaktande att människans inneboende godhet inte alltid går att lita på.

Vi medborgare vill därför inte att nu etablerad praxis, mellan TR och kommunala tjänstemän med myndighetsutövande som en del av sin yrkesroll, skall upphöjas till lag enbart av bekvämlighets skull då detta allvarligt undergräver respekten för den enskildes rättssäkerhet i mycket känsliga processer där samhällets ansvar mot den enskilde måste kunna garanteras.

Vi tar därför starkt avstånd från lagförslagets delar där regeringen nu vill stadfästa en arbetsfördelning mellan TR och överförmyndare, utan beaktande av att denna, såsom den tidigare utövats, har den varit i tydlig konflikt med nuvarande lagstiftning.

Vi medborgare anser att regeringen inte skall stifta lagar för att anpassa lagstiftningen till en etablerad praxis som tydligt stått i strid dagens lagstiftning, vart är vi då på väg?

Får Överförmyndaren rätt att själv, innan ärendet skickas in till TR, inhämta olika utredningar och yttranden så degenererar allmänhetens respekt för rättens egen status som självständig och oberoende försvarare av rättsprinciper etablerade sedan många hundra år av svensk rättstradition.

Utan att veta mer exakt så avgörs väldigt många gode män och förvaltare ärenden av TR på inkomna handlingar, utan att någon ytterligare utredning görs eller att några yttranden begärs in av TR, detta antyder att om man också ger Överförmyndaren den formella rätten att inhämta denna typ av handlingar så kommer sannolikt ärendemängden som avgörs enbart på handlingarna att öka högst väsentligt till sannolikt förfång för huvudmännen.

Regeringen anför som skäl för denna ändring att Överförmyndarna är specialiserade på denna typ av ärenden samt att man har goda kunskaper och hög kompetens på området, en något haltande argumentation då regeringen på annat ställe i propositionen starkt förordar utbildningsinsatser av diverse slag.

Det har ju visat sig att Överförmyndarna generellt sett saknar erforderlig utbildning, kompetens och erfarenhet vilket varit till tydligt förfång för den enskilde, att då ge överförmyndarna ännu mer långtgående befogenheter på bekostnad av rättssäkerheten för huvudmännen är direkt farligt för allmänhetens tilltro för Riksdagen som lagstiftare.

Vi medborgare vill också informera regeringen att det finns väldigt många svenska kommuner som bedriver Överförmyndarverksamhet på ett mycket amatörmässigt sätt med personal helt i avsaknad av formell utbildning, erfarenhet, kompetens och lämplighet, i ganska många kommuner saknas dessutom en formell överförmyndarnämnd med flera ledamöter men där man istället upprätthåller Överförmyndarverksamheten m h a endast 1 person vilken i praktiken utgör ÖFN, ett sådant exempel är Örnsköldsvik.

Regeringen är till viss del förlåten då detta sätt att bedriva Överförmyndarverksamhet faktiskt är lagligt med dagens lagstiftning på ett helt annat område.

I sammanhanget med att inhämta läkarutlåtanden vill vi medborgare påpeka att det finns en icke lagreglerad, men väl spridd uppfattning att dessa skall skrivas på av Socialstyrelsen utgiven blankettmall, vid våra efterforskningar har det visat sig att ingen vid Socialstyrelsen kan förklara tillkomsten av dessa mallar för läkarutlåtanden vid godman och förvaltarskapsärenden, Socialstyrelsen har enligt egen uppgift inte heller fått något uppdrag att skapa och utkomma med dessa mallar.

Mallarna är tendentiöst utformade och rakt igenom skapade för att tillstyrka förordnandet av ett god mans eller förvaltarskap, en läkare har om denne använder någon av dessa mallar ingen möjlighet att inte förorda ett ställföreträdarskap.

Då läkarutlåtanden tillmäts en mycket stor betydelse i den rättsliga processen så anser vi medborgare att regeringen borde ha fångat upp detta och åtgärdat detta i den nu lagda propositionen, om inte annat för att säkerställa rättssäkerheten för den enskilde.

Överförmyndaren bör lämna förslag på ställföreträdare

Vi medborgare motsätter oss regerings resonemang om att Överförmyndarna m h t lämplighet skall lämna förslag på ställföreträdare, detta främst därför att man i de flesta fallen har misslyckats kapitalt i sin rekrytering, något som inte minst det senaste årets intensiva debatt har visat.

Regeringen vägrar inse att det med dagens lagstiftning, ersättningsregler och oklara krav på ställföreträdare finns ett underliggande strukturellt problem av mer allvarlig natur som driver fram den ena skandalen efter den andra, där ställföreträdare visat prov på helt osannolika brister vid upprätthållandet av sin roll som god man eller förvaltare.

Att inte ha några betalningsanmärkningar, inte ha varit straffad och i övrigt på subjektiva grunder anses vara en oförvitlig person skall inte räcka som kriterier för att kunna utses som ställföreträdare, något som i allra högsta grad gäller för förvaltarskapsärenden.

Dagens ersättningsregler för gode män och förvaltare bygger också på den generella föreställningen att människor ställer upp av ideella skäl, vilket dessvärre inte så många gör i dagens samhälle.

Problemen med att rekrytera gode män och förvaltare försvåras också av det personliga ansvar som finns knutet till att vara god man men främst för att vara förvaltare, tyvärr något som flertalet ställföreträdare inte känner till innan de åtar sig ett uppdrag som god man eller förvaltare.

Kontrollen av gode män och förvaltare innan de föreslås och utses har satts på undantag av såväl Överförmyndarna som av TR då bristen på ställföreträdare tvingat dessa båda institutioner att göra avkall på kraven, en utveckling som allvarligt påverkar huvudmännens situation mycket negativt och som utgör en direkt fara för rättssäkerheten.

Tyvärr säger regeringens rubrik på utredningsdirektivet en hel del om hur regeringen avser att tackla dessa strukturella problem, *"Bättre villkor för gode män och förvaltare"* är definitivt inte rätt väg att gå då regeringens ambitioner inte omfattar de mer grundläggande problemen av strukturell art.

Kap 6, utbildning för gode män och förvaltare

Vi medborgare motsätter oss helt regeringens förslag att överlåta ansvaret för utbildning till Överförmyndarna och föreslår därför i stället att det införs en ordning enligt nedan.

Medborgarna vill jämföra ställföreträdarskap i form av god man och förvaltare med ombudsrollen i rättsprocesser där kraven på legitimation är legio, ingen skulle väl komma på tanken att utse ett ombud i en rättsprocess som saknar utbildning och kompetens för sin huvudmans räkning.

Om samhället vill behålla någon form av system med gode män och förvaltare så måste synen på vilka som kan utses som gode män och förvaltare skärpas väsentligt, det handlar om den enskildes medborgerliga rättigheter vilka alltid skall tillvaratas på ett rättssäkert sätt.

I många fall handlar det också om avsevärda förmögenheter som en förvaltare med sin huvudmans oinskränkta rättshabilitet som ansvar skall omhänderta i förvaltning, att då utse en förvaltare där denne saknar utbildning, kompetens, erfarenhet och lämplighet betraktar vi medborgare som direkt destruktivt och i allra högsta grad farligt för huvudmannen.

Exemplen är många där gode män och förvaltare endera med uppsåt eller av ren oaktsamhet och bristande kompetens har försatt sin huvudman i ekonomiska trångmål av allvarligt slag, då vi talar om en sammanlagd förmögenhetsmassa uppgående till minst 50 Miljarder för samtliga huvudmän med ställföreträdarskap så är detta ett mycket stort samhällsproblem som regeringen i grunden måste ta tag i.

Vi medborgare föreslår därför att det införs en ordning där det även fortsättningsvis är TR som utser ställföreträdare men där regeringen utarbetar tydliga kompetenskrav i form av en certifiering som säkerställer att endast godkända personer utses som ställföreträdare, en ordning som till sin uppläggning liknar den som gäller när TR utser godkända ombud vid rättsprocesser.

Detta krav på certifiering bygger på att regeringen tillskjuter medel för att erforderlig utbildning kan igångsättas m h a privata och från Överförmyndare och TR helt oberoende utbildningsanordnare så att det finns resurser för att ackreditera ställföreträdare vilka genomgått denna utbildning med godkända studieresultat.

Vi medborgare förutsätter då självklart att ersättningsfrågan också tas med i detta nya förslag för utbildning och certifiering, på ett sätt och på en nivå som är ekvivalent med ersättningsreglerna för rättsliga ombud.

På detta sätt får samhället en tydlig professionalisering som säkerställer rättssäkerheten och upprätthåller kraven på en oberoende kår av ställföreträdare, det finns också skäl och anta att detta leder till att kraven på Överförmyndarna och Länsstyrelserna ökar till en nivå som gagnar huvudmännens perspektiv.

Parat med en maxgräns för hur många huvudmän en och samma god man och förvaltare kan ha så blir sannolikt detta nya system en garant för att vi i framtiden slipper uppleva skandaler av den typ som vi de senaste åren sett passera revy i en alltmer tilltagande omfattning.

Kap 7, bättre möjlighet att avsluta ett uppdrag som god man eller förvaltare

Vi medborgare kan förvisso förstå SKL:s ruelle m a a den HD-dom som fastlog att en förvaltare inte kunde bli entledigad från sitt uppdrag trots våld och hot om våld, men med dagens konstruktion så blir ställföreträdare, förordnade på mer eller mindre ideell basis, lätt offer för våld i vissa extrema situationer, vilket ställt i relation till den extremt låga ersättningen är olyckligt och det ger inte några som helst incitament att vidbliva sitt uppdrag då det huvudsakligen skett på basis av idealitet.

Med en tydlig professionalisering så blir ställföreträdarskapet mer jämförbart med de rättsliga ombud utsedda av TR i "vanliga" processer, vilka ibland också tvingas företräda våldsbenägna huvudmän.

D.v.s. ersättningen står i paritet med vad som kan förväntas av ställföreträdarna på samma sätt som de rättsliga biträden vilka företräder sina klienter i "vanliga" rättsprocesser, vi lever idag med ett samhälle som inte alls ser ut som det då lagen ursprungligen skrevs för länge sedan.

Man kan anlägga olika synpunkter på samhällsutvecklingen på ett generellt plan men med denna professionalisering så tillgodoses alla intressenters rättssäkerhet och oberoende till en för samhället försumbar merkostnad.

Våra beräkningar pekar på en sammantagen merkostnad uppgående till max 200-400 Miljoner SEK, vilket ställt mot det totala förmögenhetsvärdet om ca 50 Miljarder SEK är att betrakta som mycket rimligt sett ur samhällsekonomiskt perspektiv.

Processen för att kunna avsluta ett uppdrag som god man eller förvaltare kan då också ske på samma sätt som idag gäller för de rättsliga biträden vilka blir utsatta för våld eller hot om våld, d.v.s. regeringen kan genom att jämställa dessa båda förfaranden förvissa sig om att ordningen blir säkerställd.

Kap 8, lättnader i ett dödsbos skyldighet att redovisa den enskildes egendom

Medborgarna kan i huvudsak instämma i regeringens resonemang såsom dagens regler är utformade men genom vår föreslagna professionalisering så elimineras detta som ett problem då ställföreträdarna inte utgörs av ideellt arbetande amatörer.

D.v.s. detta problem kommer att försvinna av sig själv med medborgarnas förslag till ny ordning.

Kap 9, ersättning för försäkringskostnader

Medborgarna instämmer i huvudsak med regeringens resonemang i denna fråga, med vårt förslag till professionalisering så elimineras detta problem då alla certifierade ställföreträdare förutsätts ha en täckande ansvarsförsäkring.

D.v.s. detta problem kommer att försvinna av sig själv med medborgarnas förslag till ny ordning.

Låt oss dock för balansens skull få uppmärksamma regeringen på att de allra största problemen vad beträffar ansvarsfrågor finns i det faktum att det idag inte finns något ämbetsmänna/tjänstemanna ansvar kvar som är värt namnet.

Ett problem som gör att offentligt anställda vid myndighetsutövning i princip inte är möjliga att ställa till svars för annat än mycket uppenbara och flagranta tjänstefel där den enskilde lidit enorma skador och där samhällets företrädare samtidigt företräder en mycket restriktiv syn vad gäller utmätande av personligt tjänsteansvar av offentligt anställda, något vi medborgare anser vara en stor brist i rättssäkerheten för den enskilde.

Vi medborgare har sedan länge förespråkat och drivit frågan om ett återinfört ämbetsmänna/tjänstemanna ansvar, det är dags för att införa detta som svensk lag.

Kap 10, ökat inflytande vid val av god man eller förvaltare

Att regeringen återigen tagit intryck av SKL:s motstånd till införandet av framtidsfullmakter och därför avstått från att införa detta instrument visar på en otillbörlig hörsamhet från regeringen mot det kommunala särintresset, här företrätt av SKL och den representant de haft i utredningen, Eva von Schéele.

Justitieministerns fagra löften att förbättra den enskildes ställning vid utseendet av god man och förvaltare är en alldeles uppenbar lögn och faller helt platt då man granskar denna proposition, och då i synnerhet om man beaktar att regeringen valt avstå från införandet av framtidsfullmakter trots ihärdiga påstötningar från två av regeringens egna riksdagsledamöter i Civilutskottet, Bino Drummond (M) och Oskar Öholm (M).

Utan införandet av framtidsfullmakter blir regeringens tal om ökat inflytande för den enskilde bara tomt prat, åtminstone om man beaktar att inget i det nu lagda lagförslaget innebär någon konkret förbättring för den enskildes ställning vid valet av god man och förvaltare.

Medborgarnas förslag betr framtidsfullmakter är att det i varje persons självdeklaration skall finnas en kryssruta att fylla i om personen vill utse en framtidsfullmäktig, om personen kryssar i denna ruta skall Skatteverket skicka ut en mall där personen fyller i erforderliga uppgifter, skriver under och återsänder till Skatteverket vilka därefter skickar ut denna framtidsfullmakt tillsammans med erforderlig information om vad detta åtagande innebär till den önskade framtidsfullmäktigen samt med en begäran om att underteckna och återsända denna framtidsfullmakt till SKV.

Det skall vid varje självdeklarationstillfälle gå att återkalla sin framtidsfullmakt med ett enkelt kryss i en ruta, Skatteverket skickar då en bekräftelse till personen samt en information till framtidsfullmäktigen att förhållandet har upphört.

Det är märkligt att regeringen stödjer uppfattningen att samhället till varje pris och i alla detaljer skall förfoga över makten att med tvångsmedel kunna ingripa mot den enskilde i så integritetskänsliga spörsmål som att bli fråntagen sina medborgerliga rättigheter, vi talar här i de flesta fallen inte om kriminella människor vilka skall straffas av samhället.

Det utredningsbetänkande i frågan om framtidsfullmakter är så ofullständigt och inkonsekvent att det förtjänar en separat kommentar. Det föreligger heller inte i skrivande stund någon proposition från regeringen som går att ta ställning till.

Kap 11, bättre kontroll av ställföreträdares lämplighet

Med medborgarnas förslag om en väsentlig professionalisering av kraven på gode män och förvaltare så faller regeringens förslag om kontroll på ställföreträdares lämplighet, vilket bygger på att Överförmyndarna kontrollerar och utser gode män och förvaltare och det är enligt vårt sätt att se detta, en i grunden helt felaktig ordning för detta system.

Den certifiering som med medborgarnas förslag krävs, för att ha genomgått en utbildning hos ackrediterad utbildningsanordnare, kommer att säkerställa lämplighet, utbildningsbakgrund och kompetens på ett sätt liknande det för juridiska rättsbiträden och ombud i traditionella domstolsförhandlingar.

Vi medborgare vill också uppmärksamma att ombud för ensamkommande barn nästan undantagslöst hämtas från advokatskrået vilket är en betydande skillnad jämfört med huvudmän i alla andra ärenden där en god man och förvaltare skall utses, något som med medborgarnas förslag till ordning därmed kommer att jämföras för samtliga huvudmän.

Kap 12, sekretess för uppgifter om ensamkommande barn

Medborgarna delar inte regeringens syn på frågan om hantering av sekretess betr ensamkommande barn då regeringen återigen instiftar särbehandlande lagar som står i strid med allmänhetens rättsmedvetande om lika behandling inför svensk lag.

Även om hanteringen av ensamkommande barn på olika grunder är skyddsvärd så utgör detta faktum inte tillräcklig grund för att, ur jämlikhetsperspektiv, instifta särbehandlande lagstiftning för denna kategori. Vart är vi då på väg om det skall skapas undantag för olika grupper?

Regeringen har i sin utredning inte heller visat att det finns konkreta bevis som styrker tesen om att i den här typen av ärenden finns förhållanden som är så skyddsvärda att de förtjänar särslagstiftning för just ensamkommande barn och deras anhöriga.

Betr frågan om ställföreträdarnas sekretess så bör dessa omfattas av samma sekretessregler som vid övriga ställföreträdarskap.

Regeringen har också noggrant undvikit att lyfta fram frågan om varför ersättning till ställföreträdare för ensamkommande barn är avsevärt högre än för andra huvudmän, något som vi medborgare anser vara högst diskriminerande mot alla andra ställföreträdare och huvudmän jämfört med fallen ensamkommande barn.

Kap 13, statistik över överförmyndarens verksamhet

Regeringens förslag om att Länsstyrelserna skall ansvara för insamlandet av underlag för att sammanställa statistik är ett steg i rätt riktning, även om det kan ifrågasättas hur Länsstyrelserna kommer att klara av detta när man redan idag, enligt flera entydiga rapporter från Riksrevisionen, har uppenbara problem att ens klara av sitt tillsynsansvar över Överförmyndarna.

Utredningens betänkande liksom direktivet har på inget sätt visat att man ens förstått Vad som är problemet betr statistik erforderlig för att kunna komma till rätta med de mest grundläggande bristerna i dagens system.

Vi medborgare har därför i syfte att uppmärksamma de stora problem som finns med att få ett tydligt grepp om de olika statistik uppgifter som behövs, sammanställt ett antal frågeställningar som vi anser skulle ha ingått i utredningen för att på ett konkretare sätt nu i propositionen kunna lägga fram tydligare riktlinjer till Länsstyrelserna betr insamling av faktaunderlag, se nedan:

Förmögenhetsvärden

Enligt Riksrevisionen fanns det år 2004 för samtliga med ställföreträdare ett samlat förmögenhetsvärde uppgående till ca 18 Miljarder SEK.

- Hur stor är den samlade förmögenheten för år 2013?
- Hur ser fördelningen av förmögenhetsvärdet ut, uttryckt i kronor eller % fördelat mellan gode män förordnanden och förvaltarförordnanden?
- Hur fördelar sig förmögenhetsvärdet inom gruppen som har gode män resp förvaltare, m a p på åldersgruppen 50-60 år, 61-65 år samt för 66-90 år?
- Hur har förmögenhetsvärdet förändrats över tiden (2004 – 2012) för de olika åldersgrupperna, vilka har/har haft förvaltareförordnanden, m a p ingångsvärden och värdeutvecklingen?
- Hur stor andel av ersättningen till ställföreträdare inryms under tröskelvärdet då dessa får sin ersättning ur huvudmannens behållning?

Ärendemängden

Enligt Riksrevisionens båda tidigare rapporter så har ärendemängden för ställföreträdare ökat i en alltmer brantare kurva de senaste åren.

- Hur ser utvecklingen ut för antal ställföreträdare ärenden totalt sett mellan år 2000-2004, 2005-2010 samt 2011-2013?
- Hur ser utvecklingen ut uppdelat på gode män och förvaltare för dessa perioder?
- Hur ser utvecklingen ut för gode män för ensamkommande flyktingbarn, gode män för åldersgruppen upp till 65 år samt gode män för åldersgruppen över 65 år?
- Hur ser motsvarande utveckling ut för antalet förvaltare i dessa åldersgrupper?
- Hur ser utvecklingen betr förvaltare ut för ålderskategorierna 20-40 år, 41-50 år, 51-60 år, 61-65 år samt för 66-90 år?

Tingsrätterna

Enligt Föräldrabalken så har Tingsrätterna det formella ansvaret att utse gode män och förvaltare.

- Hur stor andel av Tingsrätternas beslut om gode män och förvaltare fattas utan att huvudmannen har givits tillfälle att yttra sig innan beslut?
- Hur stor andel av samtliga ärenden, där det skall utses en förvaltare, har skett med muntlig förhandling i TR innan beslut?

Enligt Föräldrabalken så har Tingsrätterna det formella utredningsansvaret för att utse gode män och förvaltare.

- I hur stor andel av samtliga beslut om gode män och förvaltare har TR själva gjort erforderlig utredning om föreslagen förvaltares lämplighet m a p kompetens, erfarenhet och utbildning och i vilken utsträckning har TR tagit beslut med endast Överförmyndarens underlag som grund, avser de fall där Överförmyndaren lämnat in ansökan?
- Vilken andel av från Överförmyndaren inkomna ansökningar avslås av TR?
- Hur stor andel av samtliga Tingsrätters beslut om gode män och förvaltare är tagna som intermistiska beslut?
- Hur stor är andelen intermistiska beslut om förvaltarskap av det totala antalet beslut?
- Hur lång är den genomsnittliga tiden mellan TR:s intermistiska beslut och dess slutliga beslut?
- I vilken utsträckning ändrar TR sitt slutliga beslut från det interimistiska?
- I hur stor andel av Tingsrätternas samtliga beslut om gode män och förvaltare har det för huvudmannen utsetts ett ombud/rättegångsbiträde?
- I hur stor andel av förvaltarskapsärenden har huvudmannen haft ett ombud utsett för sig av TR?
- I vilken utsträckning avviker TR från av Överförmyndaren föreslagen omfattning av förvaltarskapet (de tre olika momenten)?

- Hur stor andel av alla förvaltareförordnanden omfattar Föräldrabalkens samtliga tre moment?
- I vilken utsträckning anser TR i sina beslut att ansökan från Överförmyndaren är alltför omfattande och där TR istället förordnar en för huvudmannen "mindre ingripande" åtgärd?

Enligt Föräldrabalken så är det Tingsrättens ansvar och se till att erforderligt läkarutlåtande biläggs utredningsunderlaget inför TR:s beslut.

- I vilken utsträckning är det TR som själva anmodar läkare att inkomma med utlåtande och i vilken utsträckning är det Överförmyndaren som i sin ansökan redan har bilagt ett läkarutlåtande?
- Enligt vilka kriterier utser TR läkare att inkomma med utlåtanden?
- I vilken utsträckning godkänner TR av Överförmyndaren redan i ansökan bilagda läkarutlåtanden?
- Hur många av alla till TR inkomna läkarutlåtanden har skrivits på Socialstyrelsens förtryckta blankett?
- Hur många av de inkomna läkarutlåtandena godkänns utan närmare begäran om förtydliganden och/eller frågor från TR, innan beslut?

Överförmyndaren

Riksrevisionen och den allmänna debatten har kastat ljus på den kommunala överförmyndarverksamhetens sätt att organisera och bedriva sitt arbete.

- På vilket sätt säkerställer och dokumenterar Överförmyndaren att utredning och laglighetsprövning sker på ett sätt som säkerställer rättssäkerheten för huvudmannen, innan en ansökan om ställföreträderskap skickas vidare till TR?
- Får Överförmyndarnämndens ledamöter allt utredningsmaterial sig tillsänt innan ärendet beslutas i nämnden, och om så hur långt innan mötet?
- Hur stor andel av ÖFN:s ärenden återförvisas till Överförmyndaren med avslag eller med begäran om ytterligare utredning?
- I vilken utsträckning genomför kommunens egna revisorer granskningar av Överförmyndarens verksamhet?
- Hur redovisar Överförmyndaren och/eller de egna interna revisorerna sina granskningsresultat till Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse?
- Förs löpande inspektionsprotokoll vid anmälningsärenden och hur redovisas dessa till Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse?
- I vilken utsträckning använder sig Överförmyndaren av egen kommunanställd personal för att utföra ställföreträdarens uppgifter?
- I vilken utsträckning, ange omfattningen i förekommande fall, har kommunen tecknat avtal med särskilda företag vilka erbjuder sig att mot ersättning ikläda sig rollen som ställföreträdare?

Den mediala uppmärksamheten har indikerat att många kommuner i syfte att kompensera för en relativt blygsam ekonomisk ersättning istället väljer att låta ställföreträdarskap omfatta många samtidiga huvudmän.

- Har Överförmyndaren en maxgräns (antal ärenden/ställföreträdare) för hur många samtidiga huvudmän en ställföreträdare kan/får ha under ett verksamhetsår, i så fall vilket antal?
- Hur många huvudmän har samtliga ställföreträdare i genomsnitt?
- Finns det några skillnader i antal härvidlag betr gode män och förvaltare?
- Hur stor andel av kostnaderna för ställföreträdarskap finansieras ur huvudmännens behållning och hur stor andel finansieras över kommunens budget?

Pga kommunernas stora problem att rekrytera ställföreträdare, gode män och förvaltare, så finns tydliga indikationer att klart olämpliga personer utses som gode män och förvaltare.

- Informerar Överförmyndaren, innan påbörjandet av ett uppdrag, sina gode män och förvaltare om det personliga ansvar dessa har enligt gällande lagstiftning, läs främst Föräldrabalken?
- Har Överförmyndaren några konkreta skriftliga regler och/eller råd vilka överlämnas i samband med att gode män och förvaltare påbörjar sitt uppdrag?
- Beskriv de 5 mest vanliga sätten att rekrytera ställföreträdare.
- Hur säkerställer och dokumenterar Överförmyndaren att föreslagna gode män och förvaltare är lämpliga för sitt respektive uppdrag m a p huvudmannens situation och särskilda förutsättningar?
- Hur prövar och dokumenterar Överförmyndaren gode män och förvaltares bakgrund inför varje nytt uppdrag m a p erfarenhet, kompetens och utbildning?
- Tillhandahåller överförmyndaren någon slags utbildning för gode män och förvaltare och om så när i processen och hur sker den finansieringen, i så fall i vems regi?
- I vilken utsträckning entledigar Överförmyndaren utsedd ställföreträdare?
- Finns det någon skillnad härvidlag mellan gode män och förvaltare?

Det har framförts kritik om att Överförmyndare på uppmaning av SKL väljer att bortse från problemen med konflikterande lagstiftning.

- Hur hanterar Överförmyndaren ett testamente som upprättats innan någon blir satt under god man och förvaltarskap?
- I vilken utsträckning redovisar Överförmyndaren av huvudmannen tidigare gjorda förmånstagarförordnanden?
- Hur hanterar Överförmyndaren personliga tillstånd och certifieringar kopplade till huvudmannen när denne ställs under förvaltarskap, t.ex. vapenlicenser, elbehörighet i yrkesmässig utövning, osv.

Överförmyndarens granskning av ställföreträdare har uppenbarligen brister då kritiken mot utsedda ställföreträdare den senaste tiden varit massiv.

- Hur många årsredovisningar, i förhållande till den totala ärendemängden, från ställföreträdare leder till granskningsanmärkningar från Överförmyndaren vid den årliga granskningen?
- Hur följs dessa granskningsanmärkningar upp?
- Hur många ställföreträdare har efter granskningsanmärkning skilts ifrån sitt uppdrag?

Länsstyrelserna

Tidigare utredningar har visat att Länsstyrelsernas tillsyn visat brister då man granskar Överförmyndare.

- Hur många heltidstjänster har Länsstyrelsen avsatt för granskning av överförmyndare?
- Hur många tillsynsärenden har Länsstyrelsen utfört under år 2000, 2004, 2008 samt 2013?
- Hur stor andel av dessa tillsynsärenden blir föremål för granskningsanmärkningar?
- Hur följer Länsstyrelsen upp de tillsynsärenden som renderar anmärkningar?
- I vilken utsträckning förekommer lokala och regionala skillnader?
- Efter vilka regler och konkreta anvisningar utför Länsstyrelserna sitt tillsynsuppdrag över Överförmyndare?
- Granskar Länsstyrelsen ställföreträdarnas uppdrag, erfarenhet, kompetens och utbildningsbakgrund

Kap 14, ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Medborgarna motsätter sig regeringens proposition som en helhet varför det är meningslöst att kommentera ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

Propositionen måste endera röstas ned i kammaren vid omröstning, eller dras tillbaka redan i Civilutskottet.

Kap 15, konsekvenser

Det är för oss medborgare av hypotetiskt intresse vilka konsekvenser regeringen försöker beskriva då vi medborgare säger blankt nej till regeringens lagförslag i sin nuvarande utformning.

Jan Norberg

070-662 01 60

Kapitel 27

Sammanfattning för hur man driver rättsprocess mot Sundsvalls kommun och Sundsvalls tingsrätt i ohelig allians

Svar på Hovrättens föreläggande, aktbilaga 8 från 2016-04-05

Förelagd av Hovrätten (aktbilaga 8) inkommer Mariana Norberg (MN) genom svarandeombudet med begärt förtydligande betr yrkanden rörande beslut/handläggningsåtgärder som Tingsrätten meddelat eller vidtagit.

Målet har präglats av många iterationer mellan svarandeombud och Tingsrätten, registraturen vid TR har inte varit ett under av ordning och tydlighet varför det varit svårt att följa vilka beslut och handläggningsåtgärder som TR delgivit svarandeombudet.

Tingsrättens beslut som redovisats i aktbilaga 68 och 69 är därför inte en komplett redovisning visar det sig då man går igenom de olika dagboksversionerna som TR vid ett flertal tillfällen har ändrat under processen, detta har gjort att aktbilagenumreringen inte stämmer med vad som finns stämplat på kopiorna i aktkappan vilket är ett rättssäkerhetsproblem i sig.

Svarandeombudet har därför med mycket stor möda försökt lista de aktbilagor som innehåller beslut och handläggningsåtgärder vilka TR hanterat och som nu utgör grund för Mariana Norbergs olika yrkanden samt överklagan till Hovrätten, samtliga de härneda angivna aktbilagorna bifogas detta yttrande.

Aktbilaga 68 och 69

Ab 68 & Ab 69 TR:s prövning överklagan av TR:s beslut (Ab 68) och TR:s beslut betr pkt 1 i Ab 57 (Ab 69).

Hovrätten har i föreläggande från 2016-04-05, Aktbilaga 8, förelagt MN att inkomma med närmare specificering över vilka andra beslut och handläggningsåtgärder, än de vilka framgår av TR:s aktbilaga 68 och 69 från 2016-03-30, och som MN gör gällande att TR meddelat eller vidtagit utan att vara domför samt vilken ändring MN anser att Hovrätten skall vidta i det avseendet.

Svarandeombudet har, med risk för att möjligen ha missförstått detta föreläggande, försökt att bena ut alla de iterationer som förekommit ärendet och de är många och mycket svåra att följa då TR i sin diarieföring kommit otakt med datering och numrering.

I de aktbilagor där MN anser att det finns skäl för specifika yrkanden så har framställts specifika yrkanden, möjligen kan detta uppfattas som pedanteri och onödigt men i så fall ber svarandeombudet om ursäkt då det inte varit avsikten att skapa onödigt merarbete för Hovrätten.

Emellertid så måste initialt sägas att det oroar MN lika mycket när TR fattat beslut som när TR INTE fattat beslut, trots framställda yrkanden.

I svar på TR:s skrivelse till Hovrätten, aktbilaga 1 i Hovrättens diarium så har MN i aktbilaga 4 yttrat sig över vad som framgår i TR:s aktbilaga 1 och där framfört sina ståndpunkter.

Om detta är tillfyllest för Hovrätten är okänt men svarandeombudet förtydligar gärna detta härnedan på Hovrättens begäran.

2016-04-12

Med vänlig hälsning

Jan Norberg

070-662 01 60

Aktbilaga 13

Här har svarandeombudet på TR:s begäran yttrat sig över Sundsvalls kommuns krav, aktbilaga 3.

Aktbilaga 26

Här har Sundsvalls kommun för första gången, utan att TR begärt detta, yttrat sig över svarandeombudets yttrande i aktbilaga 13.

Aktbilaga 25

TR:s första skrivelse till svarandeombudet efter att rådmann Leif Similä 2013-03-07 övertagit målet. Denna aktbilaga är central för målet varför Hovrätten uppmanas läsa densamma noggrant, yttrande med anledning av denna skrivelse har av svarandeombudet inkommit till TR som aktbilaga 59.

Aktbilaga 30

Svarandeombudets svar m a a TR:s begäran att yttra sig över aktbilaga 26.

Aktbilaga 37

Rådmann Leif Similäs svar på lagmann Robert Schötts begäran om dennes yttrande i jävsfrågan.

Aktbilaga 38

TR:s avslag på inkommen jävsinvändning och begäran om flytt av målet till annan domstol, domförhetsfrågan är dock inte besvarad i detta beslut av TR.

Aktbilaga 51

TR har i denna Ab inkluderat Ab 44 – 50 samt begärt svarandeombudets yttrande över Ab 44, 47, 48 och 49 inkommet till TR 2016-03-15 från Sundsvalls kommun.

Aktbilaga 56

JN:s yrkande betr Arbetsordning, Jäv och Måltyp 2016-03-09 och 2016-03-18

Aktbilaga 57

TR:s avslagsbeslut betr inkommen missnöjesanmälan, överklagande, målets fortsatta handläggning och förnyad jävsinvändning.

Aktbilaga 58

Svarandeombudets yttrande över aktbilaga 44 (Sundsvalls kommuns yttrande)

Aktbilaga 59

Svarandeombudets kompletterande yttrande, nu gällande Ab 25 från TR.

Aktbilaga 60

TR:s avvisningsbeslut att målet skall handläggas som ett T-mål och ej ett FT-mål.

Aktbilaga 62

Sundsvalls kommuns yttrande över Ab 38 – 42

Aktbilaga 63

Sundsvalls kommuns yttrande över Ab 56, 58 och 59.

Aktbilaga 66

TR:s avslagsbeslut betr svarandeombudets begäran om vittnesförhör.

Aktbilaga 68 och 69

Ab 68 & Ab 69 TR s prövning överklagan av TR:s beslut (Ab 68) och TR: s beslut betr pkt 1 i Ab 57 (Ab 69).

Aktbilaga 13

I denna 8-sidiga aktbilaga från 2016-01-25 har MN i sitt yttrande på TR:s begäran utförligt försökt ge en klar bild till grund för TR att kunna handlägga detta mål, se nedanstående rubriker.

BAKGRUND BETALNINGSÄRENDE

BESTRIDANDE BETALNINGSÄRENDE

ÖVRIG I MÅLET VIKTIG FAKTA

- 1. Övermedicinering utan samråd och samtycke**
- 2. Mariana Norberg ständigt utsatt för repressalier och kränkningar**
- 3. Tingsrättens vidare överväganden i detta mål**
- 4. Kallelse till vittnesförhör**
- 5. Begäran om muntlig förhandling**

Läser man detta yttrande så framgår bl.a. att fullmaktsfrågan i kontakterna med Sundsvalls kommun är ett mycket omfattande problem, ett förhållande som också Sundsvalls kommun sett sig föranledda att yttra sig särskilt över i aktbilaga 44 och 63.

Svarandeombudet, tillika också fullmäktig för Mariana Norberg, har vid ett otal tillfällen uppmanat Sundsvalls kommun att i särskilt beslut underkänna den aktuella fullmakten men kommunen har konsekvent avstått från att fatta detta formella beslut då man sannolikt bedömer risken som stor att förlora vid en rättslig prövning av giltigheten av densamma.

Socialstyrelsen har i sin egenskap av regelverksföreskrivande myndighet, på svarandeombudets begäran, i diariet för beslut också bekräftat att en korrekt upprättad fullmakt mellan två individer med oinskränkt rättshabilitet, baserad på Avtalslag (1915:218), är ett civilrättsligt avtal som är okränkbart och som därmed ingen myndighetsutövare kan bortse ifrån vid sin myndighetsutövning, så ej heller vid sjukvårdsfrågor.

Fullmaktsfrågan är helt central för de övergrepp som MN ständigt utsätts för och som lett fram till pkt 1 "Övermedicinering utan samråd och samtycke", pkt 2 "Mariana Norberg ständigt utsatt för repressalier och kränkningar".

Bakgrunden till de ständiga rättsprocesser som MN tvingats genomgå på initiativ av Sundsvalls kommun står att finna i frågan om fullmaktens giltighet och därmed är vi inne på frågan om det kausala orsakssammanhanget mellan detta till synes triviala tvistemål och de grova och uppsåtliga lagöverträdelser som kommunens olika representanter systematiskt gör sig skyldiga till vid sin myndighetsutövning i kontakterna med MN och fullmäktigen, vilka samtliga leder fram till grunden för detta betalningsärende (kausalitet).

Genom att inte respektera den gällande fullmakten så fattar kommunen en rad olika myndighetsbeslut där man grovt och med uppsåt bryter mot svensk lag såväl som mot överstående EU-rätt.

Ursprunget till den fordran och den kvittningsgilla motfordran som nu är aktuella ligger i det faktum att det finns ett adekvat kausalitetsrekvisit mellan detta betalningsärende och det faktum att Sundsvalls kommun vid sin myndighetsutövning med uppsåt grovt brutit mot lag, något som därmed försatt MN i vanmakt och då hon är i stark beroendeställning till dessa myndighetsutövare så åberopas denna kausalitet som grund vid Tingsrättens prövning av detta mål.

Svarandeombudet har med sitt yttrande i aktbilaga 13 velat uppmärksamma TR på denna kausalitetsprövning men TR har så här långt helt bortsett från detta sannolikt för att ärendet inledningsvis klassificerats som ett FT-mål, ett underlåtande av TR som MN nu vill att Hovrätten tar med vid sin prövning då man på svarandeombudets yrkande förelägger TR att ta med detta vid sin handläggning.

Lagar som främst är aktuella är Patientlag (2014:821) och Patientsäkerhetslag (2010:659) där det tydligt stadgas om den enskildes rättigheter i sjukvårdsfrågor, samråd och samtycke skall inhämtas vid samtliga tillfällen då man överväger ordination och behandlingsalternativ.

Då detta till synes enkla betalningsärende skall avgöras måste TR först och främst fastställa den korrekta rättsordningen, företrädesprincipen, motiveringsskyldigheten, EU-praxis baserad på Lissabonfördragets rättighetsstadga och detta då i ett större sammanhang där TR väger in den svarandes bakgrunds-beskrivningar, hennes ständigt kränkta medborgerliga rättigheter men framför allt att hennes rätt till ett värdigt liv som enligt Socialtjänstlagen återkommande kränks genom Sundsvalls kommuns agerande.

Yrkande 1

Yrkar att Hovrätten efter genomläsning av aktbilaga 13 vid sin prövning förelägger Tingsrätten att vid sin handläggning beakta fullmaktsfrågan och den adekvata kausaliteten mellan överträdelse av svensk lag (Patientlag, Patientsäkerhetslag, Brottsbalken, Socialtjänstlag, Regeringsformen, EKMR samt EURS) och det nu aktuella betalningsärendet.

Yrkar vidare att Hovrätten vid sin prövning förelägger Tingsrätten i sin vidare handläggning och innan målets avgörande pröva och fastställa den korrekta rättsordningen, företrädesprincipen, motiveringsskyldigheten samt gällande EU-praxis baserad på Lissabonfördragets rättighetsstadga.

Aktbilaga 26

Innehållet i denna aktbilaga från 2016-03-04 visar tydligt att Sundsvalls kommun inte har några invändningar i sak mot yttrandet från svarandeombudet uttryckt i aktbilaga 13. Därmed är detta notoriska fakta och ett erkänt sakförhållande som utan annan övrig bevisning skall ligga till grund för Tingsrättens vidare handläggning och beslut.

Yrkande 2

Yrkar att Hovrätten förelägger Tingsrätten att lägga detta faktum till grund för sin vidare handläggning och beslut.

Aktbilaga 25 och Aktbilaga 59

Svarandeombudet har i aktbilaga 59, från 2016-03-22, inkommit med ett i 17 punkter specificerat yttrande över TR:s skrivelse (aktbilaga 25 från 2016-03-02) där rådmann Leif Similä för första gången i handläggningen av detta mål tar till orda.

Dessa 17 punkter från svarandeombudet bemöter TR:s skrivelse med tydlig hänvisning till varje punkt i skrivelsen, det är därför av vikt för Hovrättens vidare prövning att detta yttrande (aktbilaga 59) noggrant läses igenom då svarandeombudet här uppmärksammar på att det i detta yttrande framställts yrkanden vilka inte handlagts korrekt av TR.

Med förhoppningen att inte avvika från Hovrättens uppmaning i sin begäran (aktbilaga 8) om specificerade yrkanden betr Tingsrättens beslut och handläggning, i enlighet med ab 68 och 69, så vill svarandeombudet bara för tydlighets skull endast klargöra att det finns brister i TR:s tidigare handläggning och beslut, vilket MN yrkar att Hovrätten vid sin vidare prövning överväger och eventuellt beslutar om.

De 17 punkterna är:

- 1 Byte av handläggare**
- 2 Fråga om måltyp**
- 3 TR:s serviceskyldighet**
- 4 Kommunens framställda krav och dess riktighet**
- 5 Frågan om Sundsvalls kommun i laga tid har bestritt svarandes fordran**
- 6 Bakgrund till detta mål och det adekvata kausalsambandet mellan brott mot främst Patientlagen och huvudmannens skadelidande**
- 7 Skadeståndsanspråk**
- 8 Övermedicinering**
- 9 Mariana Norberg ständigt utsatt för repressalier och kränkningar**
- 10 Tingsrättens vidare överväganden i detta mål**
- 11 Kallelse till vittnesförhör**
- 12 Ställningstagande till kommunens krav på betalning**
- 13 Förtydligande om svarandes motfordran samt grund för yrkat belopp**
- 14 Grund för yrkande utöver kvittningsskilling motfordran**
- 15 Varför de två personerna skall höras som vittnen**
- 16 Preklusionsregler m h t 42 kap. 15 § rättegångsbalken**

17 Slutlig talan

1 Byte av handläggare

I enlighet med tidigare till Hovrätten ingivet yrkande begärs prövning av TR:s beslut att byta handläggare av TR:s mål 2216-15 då TR därmed inte varit domför från det att målet öppnades.

Denna TR:s handläggning strider mot tingsrättsinstruktionen, TR:s egen interna arbetsordning med tillhörande bilagor och underbilagor samt mot svensk lag.

I TR:s skrivelse, AD 2016/108-4, redovisas inget som nöjaktigt kan förklara att TR saknat utsedd domare fram till dess att lagman Robert Schött 2016-03-07 mht målets komplexitet och svårighet krävde att en domare utsågs som handläggare av målet.

Tingsrätten har inte själva fattat ett formellt beslut om sin egen domförhet varför det måste bli Hovrättens uppgift att pröva om TR varit domför intill dess att rådmann Leif Similä utsågs som domare i målet, TR har därmed uppenbart och ställt bortom allt rimligt tvivel inte varit domför varför målet måste tas om.

Yrkande 3

Yrkar att Hovrätten beslutar att Tingsrättens handläggning skett utan utsedd domare från målets påbörjande och att Tingsrätten därmed inte varit domför, handläggningen har brustit så grovt att målet måste tas om.

I tillägg till detta yrkas att Hovrätten eller annan instans på ett väl avvägt sätt öppnar ett disciplinärende så att TR:s ansvarige lagman anmäls till Statens Personalansvarsnämnd.

2 Fråga om måltyp

I aktbilaga 56 med innehåll från 2016-03-09 och 2016-03-18, under punkterna 1 och 3, har svarandeombudet på ett ingående sätt redogjort för den tingsrättsinstruktion och den arbetsordning som skall ligga till grund för TR:s val av måltyp och därvidlag kunnat bevisa att TR:s handläggning uppvisat sådana allvarliga brister att domstolen därmed inte varit domför.

Svarandeombudet har också i sin överklagan till Hovrätten 2016-03-30 under punkt B (sidorna 5 och 6) yrkat att Hovrätten undanröjer TR:s avvisningsbeslut att få måltyp ändrad från FT-mål till T-mål.

TR har i aktbilaga 60, på synnerligen summariska grunder samt utan beaktande av övriga för målet väsentliga fakta i sak, avslagit yrkandet att byta måltyp från ett FT-mål till ett T-mål.

Grunderna för detta yrkande finns noggrant redovisade men i korthet kan för tydlighets skull sägas att försiktighetsprincipen skall gälla även här och då i synnerhet som att part gör sannolikt att andra rättsförhållanden (brott mot Patientlag 2014:821) är av avgörande betydelse för utgången i målet, den normala processuella ordningen föreskriver därför att målet skall handläggas som ett ordinarie tvistemål då undertecknad som part inte samtyckt till att målet nu avgörs som ett FT-mål, se NJA 1984, s 80.

Yrkande 4

Yrkar att Hovrätten vid sin prövning noggrant läser igenom samtliga handlingar och därefter beslutar att med beaktandet av svarandeombudets inkomna påpekanden enligt nedan förelägger Tingsrätten att klassificera målet som ett T-mål.

3 TR:s serviceskyldighet

I aktbilaga 25 skriver TR genom rådman Leif Similä att det inte ankommer på TR att svara på frågor från parterna, detta är i sak direkt felaktigt då Förvaltningslagen 4 och 5 §§ inte undantar TR från serviceskyldigheten.

Yrkande 5

Yrkar att Hovrätten förelägger Tingsrätten att följa svensk lag (FL) betr serviceskyldigheten.

4 Kommunens framställda krav och dess riktighet

Yrkanden från MN i denna del framgår på annan plats i detta yttrande och är ej heller föremål för Hovrättens prövning.

5 Frågan om Sundsvalls kommun i laga tid har bestritt svarandes fordran

Denna fråga omfattas inte av Hovrättens begäran om yttrande från svarandeombudet.

6 Bakgrund till detta mål och det adekvata kausalsambandet mellan brott mot främst Patientlagen och huvudmannens skadelidande

Tingsrättens underlåtenhet att beakta detta kausalsamband påverkar möjligheterna för MN att få en rättvis rättegång, något som med tydlighet framkommit då rådman Leif Similä kommunicerat med svarandeombudet.

Hovrättens begäran i aktbilaga 8, d.v.s. att svarandeombudet nu skall kompletteras med vilka av TR:s beslut som skall överklagas måste även inkludera den underlåtenhet att i beslut beakta inkomna yrkanden och ännu har inte TR på sedvanligt sätt sammanställt någon promemoria och tillställt parterna innan förhandlingen så att det ur denna dokumentation framgår vad TR har beaktat, något som yrkats på i yrkande nr 1 härövan.

Yrkande 6

Yrkar att Hovrätten uppmärksammar TR:s underlåtenhet att inte fatta beslut på inkommet yrkande betr det adekvata kausalsambandet mellan brott vid myndighetsutövning mot främst Patientlag och de konsekvenser dessa brott, för MN:s möjligheter till en saklig och rättvis bedömning till gagn för henne, får vid avgörandet av detta mål.

7 Skadeståndsanspråk

MN:s skadeståndsanspråk kan förefalla en aning väl tilltagna men de har yrkats på för att visa att de ekonomiska gränsbeloppen för att målet skall klassificeras som ett T-mål och inte ett FT-mål och därmed utgör underlag för TR att ändra måltyp.

Man bör också betänka att Patientlag (2014:821) är en lag som trädde i kraft 2015-01-01 och såvitt känt är inte överträdelser mot denna lag ännu prövade rättsligt, varför det av prejudikatskäl finns anledning att också ur den aspekten förelägga TR att pröva detta m a a framställda skadeståndsanspråk.

Yrkande 7

Yrkar att Hovrätten förelägger TR att pröva skadeståndsanspråken mot såväl Patientlagen som Brottsbalken och för att kunna göra detta på ett adekvat sätt så måste Hovrätten också förelägga TR att pröva målet som ett T-mål, särskilt som svarande (MN) har åberopat sådana omständigheter och rättsfakta som gör det sannolikt att grovt brott med uppsåt begåtts av kändeparten.

8 Övermedicinering

Vid en första anblick kan det förefalla vara en lite udda punkt att anföra som skäl för prövning i detta mål, men det är styrkt med journaler och läkemedelslistor att Sundsvalls kommuns sjukvårdsansvariga i lönnedom tillsammans med ansvarig läkare utan samråd och samtycke på ett flagrant sätt övermedicinerat min huvudman, något som enligt Patientlag och Patientsäkerhetslag är direkt kriminellt.

MN har därvid blivit kraftigt läkemedelsförgiftad då hon under 11 månader, vilket finns styrkt, tvingats ta ca 6.000 tabletter, totalt 14 st. olika preparat varav 4 st. är narkotikaklassade. MN har försatts i vanmakt vilket till slut medförde att hon började hallucinera kraftigt och minskade i vikt för att efter 11 månader endast väga 45 kilo.

Uppsåtet med denna olagliga förskrivning av läkemedel som lett till en kraftig övermedicinering är givetvis svårt att styrka men det finns anledning att i målet få utrett vilken medicinering MN stått på då hon 2016-03-30 blev skjutsad i ambulans till akutintaget vid Sundsvalls sjukhus.

Yrkande 8

Yrkar att Hovrätten förelägger TR att inför sin prövning utreda om detta kan ha varit skälen till den akuta ambulanstransporten till Sundsvalls sjukhus 2015-03-30.

9 Mariana Norberg ständigt utsatt för repressalier och kränkningar

Denna information är väl känd men kan inte anses ligga till grund för något specifikt yrkande.

10 Tingsrättens vidare överväganden i detta mål

Det är viktigt för tilltron till TR:s objektivitet att man innan målets avgörande verkligen gör en noggrant övervägd och väl motiverad bedömning av all relevant rättsfakta som åberopats härövan av den svarande.

TR har i sin kommunikation underlåtit att på ett för målet relevant sätt utreda och ta ställning till många av de redan framställda yrkandena från MN, sannolikt med hänvisning till att målet felaktigt klassificerats som ett FT-mål men där svarandeombudet i sina yrkanden gjort gällande att det finns relevanta rättsfakta som av rättssäkerhetsmässiga skäl måste utredas av TR inför sin bedömning i målet.

Yrkande 9

Yrkar därför att Hovrätten efter genomläsning av all inkommen rättsfakta förelägger Tingsrätten att innan huvudförhandling noggrant utreda inkomna sakförhållanden samt yrkanden från svarandeombudet så att MN får en rättvis rättegång där inga för målet relevanta rättsfakta utelämnas.

11 Kallelse till vittnesförhör

Svarandeombudet har till TR framställt yrkande om att kalla 3 personer till vittnesförhör, där TR i särskilt beslut avslagit vittnesförhör med två av de kallade vittnena.

Då det är av avgörande betydelse för målets utgång har svarandeombudet svårt att förstå TR:s avslag då grunderna för TR:s ställningstagande är något grumliga, det förefaller som att TR i sitt ställningstagande redan har utgången i detta måls avgörande klar för sig.

MN har, som framgår av inkomna handlingar i målet, åberopat straffrättsligt ansvar för de sjukvårdsansvariga vilka vid sin myndighetsutövning med uppsåt gjort sig skyldiga till grova brott mot Patientlag, Patientsäkerhetslag och Socialtjänstlag, något som leder till behovet att klargöra omständigheter och bevisningen genom vittnesförhör.

Yrkande 10

Yrkar därför att Hovrätten förelägger TR att kalla samtliga tre vittnen som tidigare yrkats av svarandeombudet.

12 Ställningstagande till kommunens krav på betalning

Det torde utan minsta tvekan framgå av tidigare till TR inkomna yttranden och då med bedövande tydlighet att svaranden helt och i alla delar avvisar kommunens framställda krav på betalning.

Något ytterligare yrkande i den delen framställs därför inte.

13 Förtydligande om svarandes motfordran samt grund för yrkat belopp

Som framgår av aktbilaga 59 samt i övriga till TR inkomna handlingar har tydliggjorts att MN har en kvittningsskuld motfordran vilken redan kvittats mot Sundsvalls kommun, det framgår också med önskvärd tydlighet på vilka grunder MN åberopat denna kvittningsskuld motfordran varför något ytterligare yrkande i den delen inte framställs i detta yttrande till Hovrätten.

Enligt MN finns det således ingen fordran att reglera då den redan är reglerad genom kvittning.

Något tillkommande yrkande finns det således inte grund för i detta överklagande utan det är upp till TR att bedöma om det finns någon skuld att reglera.

14 Grund för yrkande utöver kvittningsskuld motfordran

Det åligger TR att genom utredning lägga av part framlagda rättsfakta till grund för sitt beslut och det är därför MN nu hoppas att TR genom denna överklagan till Hovrätten inte bortser från till TR inkomna sakförhållanden, åberopade rättsfakta och bevisning när TR skall fatta beslut i målet.

Underlåter TR att genomföra erforderlig utredning så bryter TR mot lag och skall då ställas till ansvar för detta.

Yrkande 11

Yrkat att Hovrätten förelägger TR att utreda inkommet material från MN på ett vederhäftigt och professionellt sätt att ligga grund för TR:s beslut i målet.

15 Varför de två personerna skall höras som vittnen

Se punkten 11 härövan, d.v.s. yrkande 10.

16 Preklusionsregler m h t 42 kap. 15 § rättegångsbalken

Regeln i 42 kap. 15 § RB tar sikte på åtgärder i förberedelsefasen av processen mot en part som handlat försumligt i sin processföring, det har av Aktbilaga 25 dock inte framkommit något som styrker att svaranden handlat försumligt varför preklusionsreglerna i detta mål inte är tillämpliga.

TR har därmed hävdad att part, i detta fall menar man troligtvis MN och hennes svarandeombud, handlat försumligt i förberedelsefasen av processen och TR anser därmed att det finns fog för att tillämpa preklusionsregler.

TR har dock på inget sätt motiverat sitt beslut eller framlagt några som helst bevis på vilket sätt svarandeombudet handlat försumligt vid förberedelserna av denna rättsprocess.

Tvärtom så har svarandeombudet på ett djuplodande sätt inkommit till TR med ett digert material som förklarar hur MN ser på de för målet relevanta rättsfakta som TR har att utreda.

Den underlåtenhet TR hittills visat när man i stora stycken medvetet väljer att bortse från inkomna rättsfakta från svarandeombudet äventyrar rättssäkerheten för MN varvid hon inte säkert kan garanteras en rättvis och rättsäker rättegång.

TR:s möjligheter att i FT-mål fastställa yrkandets innehåll samt klarlägga tvistefrågorna och avhjälpa otydligheter och ofullständigheter i parternas framställning har inte uttömts i enlighet med som föreskrivs i 42 kap. 8 § RB, därför yrkas återigen att preklusionsreglerna inte är tillämpliga.

Yrkande 12

Yrkar att Hovrätten förelägger TR att ompröva sitt beslut om att tillämpa de s.k. preklusionsregler som införts sedan rådmann Leif Similä tog över målet.

Yrkar likaså att Hovrätten förelägger TR att visa sin bevisning att MN som part har handlat försumligt vid förberedelserna i detta mål.

17 Slutlig talan

Yrkande 13

Undertecknad vill för min huvudmans räkning åberopa den i målet samlade bevisningen för att Sundsvalls kommun vid sin myndighetsutövning har brutit mot vad som anges i Patientlagen, Hälso och sjukvårdlagen, Förvaltningslagen, Regeringsformen, Patientsäkerhetslagen, EKMR och EURS.

Analogt därmed yrkas att Hovrätten förelägger TR att inför sin prövning utreda och till parterna redovisa denna utredning innan dessa frågor blir föremål för TR:s beslut.

Betr de ansvarsöverträdelse som Sundsvalls kommuns tjänstemän vid sin myndighetsutövning ägnat sig åt yrkas på att Hovrätten förelägger TR att verkligen pröva detta under straffansvar i BrB och om TR finner att ansvar kan utkrävas så yrkas på dagsböter och skadeståndsansvar utefter framställda yrkanden.

Aktbilaga 30 och Aktbilaga 56

I denna aktbilaga 30 från 2016-03-09 samt i kompletterande aktbilaga 56 dagtecknad 2016-03-17 inkommen till TR 2016-03-18 har svarandeombudet under punkt 1 "TR:s arbetsordning" på ett tydligt sätt redogjort för sin syn på varför TR inte varit domför fram till dess lagmannen vid TR i Sundsvall, i särskilt beslut av lagmannen, ersatte notarien Maria Lindgren och omfördelade målet på rådmann Leif Similä.

Detta beslut av TR:s lagman visar tydligt att målet saknat domare fram till dess varför TR inte varit domför under en lång tid under processens inledning.

Det behöver dock ödmjukt påpekas att svarandeombudet inte är van att hantera frågor som rör en tingsrätts olika handläggningsåtgärder reglerade i Domstolsverkets s.k. tingsrättsinstruktion (Förordning 1996:381 med Tingsrättsinstruktion) och TR:s lokala arbetsordning med en rad olika bilagor och underbilagor i en relativt komplicerad struktur.

Grundläggande för antagandet om att Tingsrätten därmed inte varit domför är att ett FT-mål inte skulle ha handlagts av en notarie då målet enligt TR:s egen interna arbetsordning aldrig skall lottas på den rotel där notarien Maria Lindgren fick ärendet.

Eftersom lagman Robert Schött i "AD Beslut 2016/108-4" själv påpekar att "mål som enligt 18 § tingsrättsinstruktionen kan handläggas av behörig notarie kan övergångsvis handläggas av beredningsnotarien (rotelnummer 30)" så blir ju den självklara frågan om notarie Maria Lindgren vid öppnandet av detta mål haft en roll som domare, vilket alltid krävs, och därmed varit behörig att handlägga detta mål.

Det är MN:s övertygelse att **Tingsrätten därmed inte varit domför.**

Nästa fråga som svarandeombudet fortfarande anser obesvarad är om Tingsrätten verkligen haft en utsedd domare vid öppnandet av detta mål, detta har i vart fall inte på något sätt kunnat styrkas av TR, trots svarandeombudets påpekanden.

Lagman Robert Schött tycks medveten om dessa brister då han i särskilt och antedaterat beslut 2016-03-07 själv i aktbilaga 36 beslutar om att målet fortsättningsvis skall handläggas av en domare vid tingsrätten, det går således inte att tolka detta beslut på annat sätt än att Tingsrätten intill datum för detta beslut inte haft en utsedd domare för detta mål.

Lagman Robert Schött har ej heller förevisat något särskilt förordnande till styrkande av sin utsaga att Tingsrätten bemyndigat notarie Maria Lindgren att ikläda sig rollen som ansvarig domare.

När så rådmann Leif Similä i aktbilaga 38, första stycket, hänvisar till att målet av lagmannen, med hänvisning till att målet kräver särskild erfarenhet, omfördelats till honom så får detta anses styrka att Tingsrättens handläggning inte motsvarat rättssäkerhetsmässiga grundkrav för handläggning av målet och att TR därmed inte varit domför.

Detta undandrar dock inte Tingsrätten från ansvaret att i varje mål och under hela processen uppfylla kraven på en rättssäker handläggning med en utsedd domare, varför detta faktum att inte TR i Sundsvall haft en domare utsedd från målets början måste anses utgöra ett grovt domstolsfel och därmed utgöra grund för MN:s yrkande samt Hovrättens beslut.

I tillägg till det ovan sagda måste också frågan ställas hur Tingsrätten i Sundsvall skall kunna betraktas som en domför domstol vilken tillämpar såväl lag som tingsrättsinstruktioner och egna föreskrifter på ett för min huvudmans helt rättssäkert sätt.

Mot den bakgrunden har **MN** i särskilt yrkande därför **begärt att målet på grund av jävsinvändning och andra faktorer flyttas från TR i Sundsvall till en annan Tingsrätt i någon annan del av Sverige** där målets handläggning kan ske på ett objektiva, icke partiskt och rättssäkert sätt.

Tingsrätten i Sundsvall har, utan att ange lagrum, beslutat avvisa detta yrkande då man säger sig sakna "lagliga möjligheter" att flytta målet till annan Tingsrätt med anledning av jävsinvändning.

Det ligger tyvärr inte inom svarandeombudets kompetensområde att avgöra riktigheten i detta påstående, varför det överläts till Hovrätten att i sitt beslut pröva MN:s yrkande om flytt av målet till annan Tingsrätt.

TR har i vart fall på ett systematiskt och överlagt sätt samt sannolikt också med uppsåt att dölja domstolens **grova domstolsfel** agerat på ett sådant sätt att det på objektiva grunder allvarligt **kan anses undergräva tilltron till att Tingsrätten i Sundsvall ger min huvudman en rättvis rättegång**, något som finns stadgat i svensk lag.

Yrkande 14

Mariana Norberg yrkar därför att Hovrätten, i enlighet med vad som framförts i tidigare inlagor och vad som ovan anförts, underkänner Tingsrättens handläggning av detta mål samt de förklaringar som framkommit och att Hovrätten beslutar att Tingsrätten inte varit domför från målets öppnande fram till att lagmannen genom sitt beslut flyttar över målet på rådmann Leif Similä (2016-03-07).

Mariana Norberg yrkar vidare på att Hovrätten beslutar om att återförvisa målet till en annan Tingsrätt i en helt annan del av Sverige, gärna i södra Sverige.

Aktbilaga 37

Rådmann Leif Similäs svar på lagmann Robert Schötts begäran om dennes yttrande i jävsfrågan kan möjligen anses utgöra en formell möjlighet för denne att förklara sitt agerande men den saknar ju värde rent praktiskt då rådmann Leif Similä själv i sin egenskap av erfaren domare vid TR bort känna till gällande jävsregler i såväl svensk lag som i den i EU-rätten utvecklade praxis som gäller.

MN anser sig till fullo redan ha klargjort sina yrkanden betr jävsinvändning varför ytterligare yrkanden inte kan anses nödvändiga.

Aktbilaga 38

TR:s avslag på inkommen jävsinvändning och begäran om flytt av målet till annan domstol, domförhetsfrågan är dock inte besvarad i detta beslut av TR.

Det är anmärkningsvärt att TR helt bortser från den EU-rättsliga praxis som MN anför som grund för sin jävsinvändning, TR är skyldiga att beakta EU-rätten.

Detta avslag får anses som överklagat i till Hovrätten inkommet yrkande 2016-03-30, varför något ytterligare yrkande inte framställs i detta yttrande.

Aktbilaga 51, 44, 47, 48 och Aktbilaga 58

TR har i denna Ab 51 inkluderat Ab 44 – 50 samt begärt svarandeombudets yttrande över Ab 44, 47, 48 och 49 inkommet till TR 2016-03-15 från Sundsvalls kommun.

MN har i Ab 58 till TR inkommit med sitt yttrande över Ab 44, där det i detalj redogörs för MN:s syn på Sundsvalls kommuns olika ställningstagande.

Aktbilaga 44 och Aktbilaga 58

Under punkt 3 har MN av TR yrkat på en fastställelsestalan som dock inte beaktats av TR så här långt, något som föranleder ett förnyat yrkande enligt nedan.

Yrkande 15

Yrkar och begär att Hovrätten förelägger TR att i särskilt beslut, innan målet slutligen avgörs, fastställa talan att MN:s framställda kvittningsskilda motfordran är korrekt och mot beaktandet av övriga i målet relevanta rättsfakta samt sakförhållanden uppfyller de legala krav som kan ställas på en sådan.

Sundsvalls kommun har under punkt 4 gjort gällande att skadan mot min huvudman inte uppkommit vid myndighetsutövning.

MN har på ett uttömmande sätt i sitt yttrande under denna punkt 4 utvecklat sin talan att det faktiskt förhåller sig precis tvärtom.

Yrkande 16

Yrkar att Hovrätten förelägger TR att innan förhandlingen i särskilt beslut avgöra frågan om skadan mot min huvudman uppkommit vid myndighetsutövning i enlighet med som sammantaget framförts i MN:s yttrande.

Vidare har Sundsvalls kommun under punkt 4 gjort gällande att kommunens agerande inte lett till vållande och därvid anför att MN bor i ett särskilt boende samt att man av plikt handlat i enlighet med vad Socialtjänstlagen föreskriver (5 kap, 5 §).

Kommunens uppfattning att MN bor vid ett särskilt boende är en allvarlig villfarelse. MN har i sitt yttrade utvecklat sin talan och bl.a. påpekat att MN inte alls bor vid ett särskilt boende då hon har ett helt normalt hyreskontrakt i vilket det inte sägs något som ens antyder att det finns några inskränkningar eller begränsningar i hennes hyresrättsliga status reglerad i gällande hyreslagstiftning baserad på Jordabalkens regler om förhyrning av lägenhet.

De tjänster, såväl hemtjänst som hemsjukvård, som tillhandahålls av Sundsvalls kommun är tjänster som bygger på biståndsbeslut från Socialtjänsten och det ger inte kommunen några som helst befogenheter att sätta sig över gällande lagstiftning på det hyresrättsliga området då MN:s lägenhet är hennes egen och inte Sundsvalls kommuns.

Yrkande 17

Yrkar att Hovrätten förelägger TR att innan förhandlingen i särskilt beslut fastställer MN:s hyresrättsliga status samt att TR tar ställning och beslutar i frågan om MN är att betrakta som boende vid ett särskilt boende.

Sundsvalls kommun har vidare under punkt 4 anfört att man genom plikt är tvingade att följa Socialtjänstlagen.

MN har därvidlag utvecklad sin talan och klargjort att Socialtjänstlagen i vissa avseenden är en s.k. pliktlag men vid myndighetsutövning har Sundsvalls kommun att följa alla lagar och det ges ingen möjlighet för kommunen att handplocka vilka lagar man anser sig tvingade att följa, analogt därmed måste TR därför ex officio pröva även andra av svarandeombudet åberopade lagrum som gällande vid kommunens myndighetsutövning.

Yrkande 18

Yrkar att Hovrätten förelägger TR att innan förhandling pröva påståendet från Sundsvalls kommun att 5 kap, 5 § Socialtjänstlagen i sak innehåller vad som kan utgöra grund för påståendet om plikt att följa innehållet i åberopat lagrum.

Yrkar vidare att Hovrätten förelägger TR att innan förhandlingen pröva frågan om Sundsvalls kommun vid sin myndighetsutövning är pliktade att följa all svensk lagstiftning relevant i det nu aktuella målet, i enlighet med vad som anförts av MN.

Slutligen känner sig Sundsvalls kommun under punkt 4 föranledda, utan att av TR ha blivit förelagda till detta, ta upp frågan om fullmaktens giltighet.

MN utvecklar i sitt yttrande sin syn på vad som reglerar en korrekt upprättad fullmakt, d.v.s. Avtalslagen.

Det är emellertid korrekt att fullmaktsfrågan är av central betydelse för vad som hänt samt vad detta lett fram till, varför MN i sitt yrkande härnedan ser fram emot att få denna fråga avgjord.

Yrkande 19

Yrkar att Hovrätten förelägger TR att innan förhandlingen pröva den nu aktuella fullmaktens giltighet och då i synnerhet betr vårdfrågor, i enlighet med vad som anförts av MN.

Aktbilaga 47

Kopia på e-postmeddelande visar att Sundsvalls kommun inkommit för sent med sitt bestridande mot av MN översänd faktura och föranleder inget ytterligare yrkande.

Aktbilaga 48 och 49

Kopior på av Sundsvalls kommuns initierade betalningsföreläggande föranleder inget ytterligare yrkande.

Aktbilaga 57

TR:s avslagsbeslut betr inkommen missnöjesanmälan, överklagande, målets fortsatta handläggning och förnyad jävsinvändning.

I detta protokoll framgår att TR för andra gången avslår yrkandet om jäv betr rådmän Leif Similä.

Detta föranleder MN att ännu en gång yrka enligt nedan.

Yrkande 20

Yrkar att Hovrätten i särskilt beslut undanröjer TR:s beslut att avslå jävsinvändning mot rådmän Leif Similä.

Yrkande 21

Yrkar att Hovrätten efter undanröjande av TR:s avslagsbeslut i jävsfrågan återförvisar målet till annan TR i en helt annan del av Sverige.

Aktbilaga 60

TR:s avvisningsbeslut att målet skall handläggas som ett T-mål och ej ett FT-mål.

Liksom det framgått på annan plats i detta yttrande så har MN yrkat att Hovrätten förelägger TR att ompröva sitt beslut att målet skall handläggas som ett ordinarie tvistemål, s.k. T-mål, och inte som ett Förenklat Tvistemål, s.k. FT-mål.

För att efterkomma Hovrättens föreläggande på ett tydligt sätt så inkommer därför MN med sitt yrkande enligt nedan.

Yrkande 22

Yrkar att Hovrätten undanröjer TR:s beslut att avvisa yrkande att målet skall handläggas som ett FT-mål, i enlighet med vad som framgår i målet inkomna handlingar.

Aktbilaga 62

Sundsvalls kommuns yttrande över Ab 38 – 42

Sundsvalls kommuns yttrande föranleder inte MN att inkomma med ytterligare yrkanden.

Aktbilaga 63

Sundsvalls kommuns yttrande över Ab 56, 58 och 59.

Sundsvalls kommuns yttrande föranleder inte MN att inkomma med ytterligare yrkanden.

Aktbilaga 66

TR:s avslagsbeslut betr svarandeombudets begäran om vittnesförhör.

Det framgår av till Hovrätten inkomna handlingar att MN yrkat på omprövning av detta beslut från TR men för ordningens skull samt för att efterkomma Hovrättens föreläggande så yrkas följande.

Yrkande 23

Yrkar att Hovrätten undanröjer TR:s beslut att avslå begäran om vittnesförhör med tre personer i enlighet med tidigare gjord framställan